

Placerarens skatteguide 2018

PÖRSSISÄÄTIÖ
BÖRSSTIFTELSEN

Innehåll

	Till läsaren	2
1	Huvuddragen av beskattningen av privatpersoner.	3
2	Beskattning av placeringsavkastningar	9
	2.1 Dividendinkomster från börsbolag	
	2.2 Dividendinkomster från onoterat bolag	
	2.3 Avkastningen av placeringsfonder	
	2.4 Hyresinkomster	
	2.5 Skogsbeskattning	
	2.6 Ränteinkomster	
3	Beskattning av reglerat långsiktigt sparande	15
	3.1 Beskattning av placeringsförsäkringar	
	3.2 Beskattning av pensionsförsäkringar	
	3.3 Kapitaliseringsavtal	
	3.4 Beskattning av ett Is-konto	
4	Beskattning av överlåtelsevinster och -förluster	26
	4.1 Överlåtelseskatt	
	4.2 Beräkning av överlåtelsevinst	
	4.3 Anskaffningsutgiftsantagandet	
	4.4 Den faktiska anskaffningsutgiften	
	4.5 Avdragsrätt för överlåtelseförluster	
	4.6 Optioner och terminer	
	4.7 Warrant	
	4.8. Virtuella valutor	
5	Aktier som erhållits i samband med en företagsreglering	33
	5.1 Aktier vid emission	
	5.2 Split	
	5.3 Aktiebyte och inlösen	
	5.4 Aktier som dividend	
	5.5 Aktier som bonus	
	5.6 Vid delning erhållna aktier	
	5.7 Fusion	
	5.8 Återbetalning av kapital	
	5.9 Konvertibla skuldebrevs- och optionslån	
	5.10 Optioner erhållna som kund	
	5.11 Tjänsteoptioner	
	5.12 Personalemission	
6	Beskattning av gåva och arv	41
7	Skatteplanering	45
8	Beskattning av placeringar i utlandet	50
9	Skatteskalorna 2017	52
10	Ordlista.....	54

Till läsaren

Under år 2018 var de mest betydande förändringarna i placerarens beskattning förknippade med beskattningen av pensionsförsäkringar. Beskattningen av dödsfallsersättningar ändrade från och med början av 2018 så att försäkringsersättningar som betalas ut till nära anhöriga på grund av dödsfall i fortsättningen helt och hållet omfattas av arvsskatten. Mer om detta i kapitel 3.2.

Inga stora reformer har gjorts i placerarens beskattning detta år, och de centrala skattesatserna har hållits oförändrade. År 2018 är kapitalskattesatsen 30 procent och till den del den beskattningsbara kapitalinkomsten överskrider 30 000 euro 34 procent. Börsdividenderna omfattas av kapitalinkomstskatten till 85 procent. Skatten på börsdividender är alltså 25,5–28,9 procent.

I uppdateringarna till Placerarens skatteguide har vi beaktat de frågor som vi fått från läsarna. Vi har försökt klargöra särskilt de följande punkterna, som har väckt diskussion: de avdragsgilla kostnaderna för placeringsverksamheten (1.4.1.), den räntefria betalningstiden för kvarskatt (1.6.2.), arvsbeskattningen av kapitaliseringsavtal (3.3.1.) samt kapitalinkomsternas påverkan på studiestöd (7.9.).

Kapitalmarknaden utvecklas och nya finansprodukter skapas hela tiden. Skatteguidens läsare har funderat på deras skattebehandling. Därför behandlas i guiden nu även överlåtelseförlusterna vid person-till-person-lån (4.5.) och virtuella valutor (4.8.).

Börsstiftelsen har gett ut Placerarens skatteguide årligen sedan år 1988. Uppgifterna i Skatteguiden 2018 har uppdaterats av skatteexperter från Borenius Advokatbyrå Ab. Börsstiftelsen framför sitt varmaste tack till dem.

I guiden år 2018 har uppdateringar gjorts till följd av ändringarna i skattelagarna, vilka trädde i kraft från och med början av 2018, eller de på rättspraxis baserade ändringarna vid tolkningen av dem. Även om vår strävan har varit att utforma guiden att vara möjligast à jour, är det skäl att vara beredd på ändringar som tolkningen av lagarna kan åstadkomma. Det är skäl att följa dem på Börsstiftelsens webbplats www.porssisaatio.fi samt i övriga massmedier.

Helsingfors 30.4.2018

Sari Lounasmeri

Verkställande direktör

Börsstiftelsen i Finland

1 Huvuddragen av beskattningen av privatpersoner

Privatpersoners och dödsboms inkomster indelas i förvärvsinkomster och kapitalinkomster. De beskattningsbara inkomsterna av förvärvsinkomst och kapitalinkomst uträknas separat. I den slutliga beskattningen räknas de skatter som ska betalas för båda slagen av inkomst samman och de innehållna förskottsskatterna på bägge slagen av inkomst avdras, varvid det framgår om den skatteskyldiga får kvarskatt eller skatteåterbäring.

1.1 Förvärvsinkomster

Förvärvsinkomster är exempelvis löner, naturaförmåner, pensioner, sociala förmåner och en del av företagars- och jordbruksinkomsten. För förvärvsinkomsten betalas progressiv statskatt (se skatteskalorna i slutet av guiden).

På förvärvsinkomsten betalas också kommunalskatt, kyrkoskatt samt dagpenning-premie och sjukvårdspremie. Arbetsgivaren uppbär dessutom för löner och arvoden avgifter för arbetspensions- och arbetslöshetsförsäkringar, vilkas avdragsrätt har beaktats i förskottsinnehållningen.

1.2 Kapitalinkomster

Kapitalinkomster är försäljningsvinster, hyror, avkastningar av placeringsfonder och sparlivförsäkringar, vissa räntor, inkomster av skogsförsäljning samt en del av företagars- och jordbruksinkomsten. Också Is-besparingar samt avkastningen av dem samt en del av de frivilliga pensionerna beskattas som kapitalinkomst, då de lyfts.

På de beskattningsbara kapitalinkomsterna betalas från och med år 2015 en 30 procent (inkomstskattesats för kapitalinkomst) skatt till den del som beloppet på den beskattningsbara kapitalinkomsten är högst 30 000 euro.

Till den del den beskattningsbara kapitalinkomsten överstiger 30 000 euro betalas 34 procent i inkomstskatt (höjd inkomstskattesats för kapitalinkomst). Den övre gränsen för den höjda inkomstskattesatsen var 50 000 euro år 2013 och 40 000 euro 2014. Den höjda inkomstskattesatsen var 32 procent åren 2013 och 2014 och 33 procent år 2015. Dividenden från ett börsbolag är till 85 procent beskattningsbar kapitalinkomst. I början av 2014 steg den beskattningsbara delen från 70 till 85 procent.

1.3 Egen bostad

Försäljning av egen stadigvarande bostad är skattefri, om bostaden utan avbrott har varit minst två år i eget eller i familjens bruk. Skattefriheten förutsätter inte att en ny bostad anskaffas. Skattefriheten består även om bostaden har varit uthyrd före eller efter att man själv bott i den.

1.4 Avdrag

På förvärsinkomster och kapitalinkomster beviljas skatteavdrag. Alla ränteavgifter på avdragsgilla lån avdras i första hand från kapitalinkomsterna. Om inga kapitalinkomster finns eller de är mindre än ränteinkomsterna, får en del av räntorna avdras som underskottsgottgörelse från skatten på förvärsinkomst.

På Is-konto överförda besparingar eller premier för en frivillig pensionsförsäkring kan avdras från skatterna på kapitalinkomster eller förvärsinkomst såsom en särskild underskottsgottgörelse.

Underskottsgottgörelsen beräknas enligt inkomstskattesatsen för kapitalinkomst, det vill säga 30 procent.

1.4.1 Avdragbara kostnader för placeringsverksamhet

Till de typiska kostnaderna för placeringsverksamheten som är avdragbara i beskattningen hör prenumerationsavgifter för ekonomitidningar, medlemsavgift i Aktiespararnas förbund och kostnader som hänför sig till arbetsrum. En aktiv placerare kan också ha rätt att dra av för kostnader som hänför sig till dator och internetanslutning. Resekostnader i samband med en bolagsstämma kan godkännas som avdragbara exempelvis när dividendinkomsterna från bolaget är tillräckligt stora eller när resan av någon annan orsak har betydelse för förvärvandet av inkomsten. Om villkoren för att dra av resekostnader uppfylls får man i beskattningen dra av 24 cent per kilometer för resor med egen bil. Arbetsrumsavdragets storlek beror på om verksamheten är huvudsyssla eller om det endast är fråga om sporadiska sidoinkomster.

Om kostnaderna hänför sig till förvaltning och bevarande av värdepapper, värdeandelar eller annan jämförbar egendom är de avdragbara. En självrisk på 50 euro dras av från kostnaderna, men i skattedeklarationen anger man kostnaderna i sin helhet utan att dra av självrisken.

1.4.2 Ränteavdrag och underskottsgottgörelse

Ränteavdragen görs från kapitalinkomsterna. Avdragbara räntor är räntor på lån som tagits för förvärvande av inkomst. Dessutom är räntor på bostadslån delvis avdragbara räntor. År 2016 var den avdragbara andelen för räntor på bostadslån 55 procent. Avdragsrätten har sänkts så att den avdragbara andelen är 45 procent år 2017 och 35 procent år 2018. Skulder för anskaffning av inkomster är exempelvis lån för aktier, lägenheter för uthyrning eller lån för anskaffning av skog. Utgifterna för dessa lån är också avdragsgilla, medan däremot utgifterna för bostadslån inte är det. Räntorna för en fritidsbostad i eget bruk eller för annat så kallat konsumtionslån är inte avdragsgilla, liksom inte heller räntorna på lån som tecknats för förvärv av skattefri eller källskatt underkastad inkomst, såsom exempelvis räntor som gäller indexlån. Räntan på ett lån för en frivillig pensionsförsäkring är inte avdragsgill. Räntorna på ett lån placerat i en placeringsförsäkring torde godkännas som avdragsgilla räntor för lån för förvärvande av inkomst.

Exempel: Uppskattning av skatt på kapitalinkomst

Maja Mark började räkna ut skatten på sina kapitalinkomster för år 2016. Hon hade inga förvärvsinkomster, men hon hade i dividender fått 1 000 euro och i avkastning från en placeringsfond 500 euro. Räntorna på bostadslånet var 2 530 euro och avgifterna för värdeandelskontot 82 euro.

För att uppskatta skatten på kapitalinkomsten bör hon räkna ut den skattepliktiga andelen av dividenden och sedan avdra utgifterna. Den skattepliktiga andelen är 85 % x 1 000 euro, dvs. 850 euro.

Skattepliktig dividendinkomst	850 euro
Fondens avkastning	500 euro
= kapitalinkomster sammanlagt	1 350 euro
Räntor (55 % av 2 530 euro)	-1 391,50 euro
Övriga kostnader	-82 euro
Självrisk	50 euro
Kapitalinkomsternas underskott	= 1 350 euro – 1 391,50 euro – 82 euro + 50 euro = 73,50 euro

1.4.3 Underskottsgottgörelse

Om det finns mera avdrag som görs från kapitalinkomst än kapitalinkomsterna, uppkommer ett underskott. Från skatten på förvärvsinkomster kan avdras som underskottsgottgörelse en andel av underskottet enligt inkomstskattesatsen för kapitalinkomst.

Underskottsgottgörelsen för en ensamstående person är högst 1 400 euro. Bägge makarna får underskottsgottgörelse. Maximibeloppet uppnås för en person vid ett underskott på 4 666,60 euro. Vid underskottsgottgörelse kan man till makens fördel överföra den del av avdragen, för vilken de egna skatterna inte räcker till. För underskott som uppkommer på grund av överlåtelseförlust gottgörs inte.

Om underskottet är större än vad som kan avdras under skatteåret, uppkommer en förlust, som får avdras från kapitalinkomsterna under de tio följande skatteåren.

En förlust fastställs inte utifrån pensionsförsäkringspremier eller besparingar som överförs på Is-konton, även om de överstiger avdragsmöjligheterna. Underskottsgottgörelsen för den första bostadens räntor är 32 procent under det år bostaden togs i bruk och under de följande nio åren.

Maximibelopp för underskottsgottgörelse (euro):

En ensamstående	1 400
En vuxen och 1 barn	1 800
En vuxen och flera barn	2 200
Makar	2 800
Makar och 1 barn	3 200
Makar och flera barn	3 600

Exempel

Mikael Mark har avdragsgilla ränteutgifter på 3 000 euro och dividendinkomster på 3 000 euro, av vilket $85\% \times 3\,000$ euro, dvs. 2 550 euro, är beskattningsbart.

Underskottet som uppkommer är således 3 000 euro - 2 550 euro, dvs. 450 euro.

Underskottsgottgörelsen är $30\% \times 450$ euro, dvs. 135 euro. Mikael får avdra hela underskottsgottgörelsen från skatterna på sina förvärvsinkomster.

1.5 Huvuddragen i beskattningen

INKOMSTBESKATTNING

- löner
- skattepliktiga dagtraktamenten
- naturaförmåner
- pensioner utbetalade i Finland
- förvärvsinkomstandel av andra än börsbolags dividender
- förvärvsinkomstandel av företagsinkomst
- pension erhållen delvis av en frivillig pensionsförsäkring

INKOMSTSKATTER

- kommunalskatt
- statsskatt
- kyrkoskatt
- dagpenningpremie och sjukvårdspremie

ÖVERLÅTELSESKATT

- handel med fastigheter 4 procent
- handel med aktier i bostads- och fastighetsaktiebolag 2 procent
- annan värdepappershandel utanför börsen 1,6 procent

KAPITALBESKATTNING

- dividender från börsbolag
- avkastningar av placeringsfonder
- andra än källbeskattade räntor
- inkomster av utländska placeringar
- försäljnings-, dvs. överlåtelsevinster
- inkomster av skogsförsäljning
- hyror
- avkastningar av sparlivförsäkringar
- kapitalinkomstandel av andra än börsbolags dividender
- kapitalinkomstandel av företagsinkomst
- pension erhållen delvis av en frivillig pensionsförsäkring
- uttag från Is-konto
- Kapitalinkomstskatt 30 procent för beskattningsbara kapitalinkomster upp till 30 000 euro, varefter 34 procent

KÄLLSKATT PÅ RÄNTEINKOMSTER

- räntor på inhemska depositioner och masskuldebrev
- källskatt på ränteinkomsten 30 procent

ARVS- OCH GÅVOSKATT

- skatterna påförs i samband med egenomsöverföring

1.6 Skattedeclaration

Skatteförvaltningen skickar till varje skattebetalare en färdigt ifylld skattedeclaration. Anmälan ska kontrolleras, eftersom den kan sakna uppgifter eller ha felaktigheter.

Blanketten har förhandsifyllda uppgifter om vinster och förluster av försäljningen av aktier och placeringsfondsandelar. Blanketten kan också ha punkten: Utred vinster och förluster av följande överlåtelse. Anmälan om dessa transaktioner görs till skatteförvaltningen på blankett 9 eller 9A.

Skatteförvaltningen har nödvändigtvis inte uppgifter om en länge ägd egendoms anskaffningspris eller tidpunkt för förvärvet. Att utreda anskaffningstiden är viktigt i synnerhet om man vid försäljningen av minst tio år ägd egendom önskar utnyttja anskaffningsutgiftsantagandet på 40 procent.

Även om förmögenhetsskatt inte längre existerar, ska fortsättningsvis en del av skulderna och tillgångarna anmälas, eftersom skatteförvaltningen på basis av dem övervakar bland annat överlåtelsevinster och gåvor. Egendomen värderas enligt värderingslagen (lagen om värdering av tillgångar vid beskattningen), då värdena behövs t.ex. för fastighetsbeskattningen och beskattningen av företagsinkomst.

Förmögenhet som ska uppges är exempelvis aktier, placeringsfondsandelar, andelar i andelslag, bostäder och fastigheter. Deras värden behöver inte uppges.

1.6.1 Spara kvitton och anteckningar

Kvitton bifogas inte längre skattedeclarationen. Kvittona ska emellertid sparas, då det i den färdigt ifyllda skattedeclarationen finns felaktigheter och brister.

Förvaringstiden är sex år efter skatteårets utgång, dvs. så länge, som beskattningen kan korrigeras. Uppgifter och verifikat kan också förvaras i elektronisk form, om de kan skrivas ut på papper. Skattebyrån kan vid behov be att få kvittona till påseende.

Kvitton på kostnaderna för anskaffningen av egendom och på ombyggnader kan i framtiden också behövas för uträkning av beloppet på en eventuell överlåtelsevinst eller förlust. Det lönar sig att spara dessa kvitton tills sex år har förflutit efter försäljningen av egendomen.

Den skatteskyldiga är vid anskaffningen av inkomsterna skyldig att göra anteckningar, endast förvaringen av kvittona är inte nog. Anteckningsskyldigheten gäller till exempel värdepappershantering, hyresinkomster och inkomster av skogs- och jordbruk, om vilka inte förs separat bokföring. Vid anteckningen lönar det sig att ordna inkomsterna och utgifterna i kronologisk ordning.

Som anteckningar vid värdepappers- och fondplaceringar duger i allmänhet av tjänsteleverantören erhållna kontoutdrag och rapporter över värdeandelskonto. Av dem ska framgå under skatteåret köpta och sålda aktier, erhållna dividender och kapitalåterbärningar. Om man byter registeransvarig, är det skäl att förvara kontobeskederna från den tidigare banken eller förmedlaren, eftersom den nya registeransvariga kan uppges värdet vid tidpunkten för överflyttningen som anskaffningsvärde.

1.6.2 Den räntefria betalningstiden för kvarskatt

För placerare, som fått stora försäljningsvinster är det skäl att beakta att utgången för den räntefria betalningstiden för kvarskatt utgår den 31 januari följande skatteår.

Man kan undvika ränta på kvarskatt genom att betala kvarskatten som förskott senast den 31 januari under det år som följer på skatteåret i fråga. År 2018 införs en ändring för privatpersoner i beskattningsförfarandet. Därför beror praxis kring förhandsbetalning av kvarskatt på när under året betalningen görs. En investerare kan på eget initiativ betala den så kallade förskottskompletteringen fram till den 31 oktober 2018. Denna görs i form av en prestation på eget initiativ till Skatteförvaltningen. Uppgifter och anvisningar för betalningen finns på Skatteförvaltningens webbplats. Förskottskompletteringen ersätts den 1 november 2018 av tilläggsförskottet. Ansökan lämnas in till Skatteförvaltningen som fastställer tilläggsförskottet. Om en investerare alltså vill komplettera kvarskatten efter den 31 oktober 2018, ska hen ansöka hos Skatteförvaltningen om fastställande av tilläggsförskottet. Tilläggsförskottet ska betalas i enlighet med Skatteförvaltningens beslut.

Om skatterna för skatteåret inte betalats i förskott förrän den 31 januari, ackumuleras ränta för kvarskattebeloppet. För skatteåret 2017 är räntan på kvarskatt 0,5 procent om kvarskattebeloppet är högst 10 000 euro, och för den del som överstiger gränsen är räntan 2,0 procent. Ränta betalas från och med den 1 februari till betalningsdagen för den första kvarskatten. Från räntan på den så uträknade kvarskatten avdras 20 euro och således uppbärs ränta på kvarskatt för skatteåret 2017 om kvarskattebeloppet är större än cirka 4 788 euro. Räntan på kvarskatten är inte avdragbar i beskattningen.

På kvarskatt för skatteåret 2018 betalas en nedsatt dröjsmålsränta från och med den 1 februari och fram till förfalldatumet för kvarskatten. Räntesatsen för den nedsatta dröjsmålsräntan är en i räntelagen avsedd referensränta som ökas med 2 procentenheter (dock alltid minst 0,5 procent).

2 Beskattning av placeringsavkastningar

På avkastningarna av placeringar uppbärs kapitalskatt och på ränteinkomsterna källskatt. Från källskatten kan inga avdrag göras, det vill säga den är en slutlig skatt. Från kapitalinkomsterna får däremot avdras utgifter för inkomstens förvärvande och bibehållande samt alla avdragsgilla ränteutgifter. Kostnaderna för skötsel och förvaltning av värdepapper är avdragsgilla till den del de överstiger självriskens på 50 euro. Om utgifterna överstiger kapitalinkomsterna får 30 procent av den överskjutande delen avdras som underskottsgottgörelse från skatten på förvärvsinkomster enligt de gränser som gäller för underskottsgottgörelsens maximibelopp.

Exempel

Markus Marks kapitalinkomster är 1 000 euro och utgifterna för inkomstens förvärvande är 1 100 euro. Det vill säga utgifterna överstiger inkomsterna med 100 euro. Markus får således från sin skatt på förvärvsinkomst avdra 30 euro som underskottsgottgörelse (30 procent av 100 euro).

2.1 Dividendinkomster från börsbolag

Av den dividend som utbetalas till börsbolagets aktieägare är 15 procent skattefri. På resterande 85 procent betalas kapitalskatt, som är 30 procent för inkomster upp till 30 000 euro och 34 procent för den överskjutande delen.

Aktieägare betalar för den erhållna dividenden i skatt 25,5 procent (av 85 procent 30 procent i kapitalinkomstskatt), under förutsättningen att aktieägarens kapitalinkomster under skatteåret är sammanlagt högst 30 000 euro. Då kapitalinkomstbeloppet överstiger 30 000 euro, betalas för den överstigande delen 28,9 procent (av 85 procent 34 procent) i skatt. I samband med dividendutbetalningen innehålls av dividendbeloppet förskottsskatt. Om aktieägarens skatter är högre, betalas resterande skatt i den slutliga beskattningen. Vid uträkningen av det sammanräknade beloppet för kapitalinkomsterna för skatteåret, beaktas endast en 85 procents andel av dividenderna som beskattningsbar inkomst.

Exempel

<i>Dividend från börsbolaget</i>	<i>1 000 euro</i>
<i>Skattepliktig andel</i>	<i>850 euro</i>
<i>Skatt 30 %</i>	<i>255 euro</i>

2.2 Dividendinkomster från onoterat bolag

Dividendbeskattningen fastställs enligt det dividendutdelande bolagets nettoförmögenhet och det dividendbelopp som utdelas. Dividenden är antingen skattefri, beskattad som kapitalinkomst eller beskattad som förvärvsinkomst. Av dividenden är 25 procent beskatt-

ningsbar kapitalinkomst till den del av dividendbeloppet som motsvarar en åttaprocentig årlig avkastning, dock högst 150 000 euro/dividendtagare/år.

Således är 75 procent av en sådan här dividend skattefri inkomst. Aktiens matematiska värde är nettoförmögenheten från bokföringsperioden som avslutades året före dividenden kunde lyftas delat med antalet aktier. För den del av dividenden som överstiger detta gränobelopp i euro är 85 procent beskattningsbar kapitalinkomst och 15 procent skattefri inkomst. För den del av dividenden som överstiger ett belopp som motsvarar en årlig avkastning på åtta procent är 75 procent beskattningsbar förvärvsinkomst och 25 procent skattefri inkomst.

Exempel

*Enligt bolagets 31.12.2014 avslutade räkenskapsperiod är nettotillgångarna 3 000 000 euro. Aktiernas antal är 100, varvid en akties matematiska värde är 30 000 euro. **Maria Placerare** äger 75 aktier i bolaget, varför hennes aktiers matematiska värde är sammanlagt 2 250 000 euro. År 2015 utdelar bolaget i dividend sammanlagt 300 000 euro och Maria Placerares andel av dividenden är 225 000 euro. Beskattningen av dividenden fördelar sig på följande sätt:*

8 procent av det matematiska värdet på de aktier som Maria äger är 180 000 euro. Av Marias dividend beskattas 150 000 euro så att 25 procent (37 500) av det är kapitalinkomst och 75 procent (112 500) är skattefri inkomst. Av det som överskrider 150 000 euro men upp till 8 procent andel av aktiernas matematiska värde (30 000) beskattas 85 procent som kapitalinkomstskatt, dvs. $(85 \% * 30\ 000)$ 25 500 euro. 15 procent av denna dividend är skattefri (4 500 euro).

Av den del av dividenden som överskrider den 8-procentiga avkastningen, dvs. 180 000 euro (45 000 euro) är 75 procent, dvs. 33 750 euro beskattningsbar förvärvsinkomst och 11 250 euro är skattefri inkomst.

Sammanfattning:

Av 225 000 euros aktieavkastning:

<i>skattefritt sammanlagt</i>	<i>128 250 euro</i>
<i>kapitalinkomster</i>	<i>63 000 euro</i>
<i>förvärvsinkomst</i>	<i>33 750 euro</i>

2.3 Avkastningen av placeringsfonder

Avkastningen av placeringsfonderna utgör beskattningsbar kapitalinkomst. Skatten innehålls i samband med utbetalningen. Om avkastningen inte är upptagen i den på förhand ifyllda skattedeklarationen, ska denna kompletteras till denna del.

Av placeringsfonderna är det endast avkastningsfonderna som betalar en årlig avkastning. Tillväxtfonderna delar inte ut någon vinst, utan avkastningen läggs till kapitalet. Den avkastning som placeraren får av en tillväxtfond beskattas som överlåtelsevinst först i samband med försäljningen av fondandelen.

2.4 Hyresinkomster

Från hyresinkomsterna får avdras skötselvederlag, årliga reparationskostnader, avskrivningar för grundläggande förbättringar och avskrivningar av möbler i en bostad som hyrts ut möblerad. Finansieringsvederlagen kan avdras från hyresavkastningarna, om husbolaget inkomstför vederlagen i sin egen bokföring. Om husbolaget fonderat vederlagen, kan de avdras först vid beskattningen av överlåtelsevinst. Från fastighetens hyresinkomster får också avdras byggnadens avskrivningar, premien för fastighetens försäkring och fastighetsskatten. Också räntorna på lån för anskaffningen av egendomen samt finansieringskostnaderna i samband med upptagningen av lån, såsom bankens provision och expeditionavgifter är avdragsgilla.

Exempel: Hyresinkomster från fastighet

Johannes Husman har under året fått hyresinkomster från sin fastighet. Han har utfört årliga reparationer i fastigheten samt själv betalat el-, värme- och vattenräkningar samt försäkringar för sammanlagt 2 400 euro.

Johannes skattepliktiga hyresinkomst

<i>Hyresinkomster</i>	<i>5 000 euro</i>
<i>Årlig reparation</i>	<i>- 750 euro</i>
<i>Övriga kostnader</i>	<i>- 2 400 euro</i>
<i>Avskrivning</i>	<i>- 650 euro</i>
<i>Fastighetsskatt</i>	<i>- 400 euro</i>
<i>Skattepliktig hyresinkomst</i>	<i>800 euro</i>

Exempel: Uthyrning av lägenhet som skaffats med ett lån

Helena Husman har av lägenheten hon äger fått i hyresinkomster 4 100 euro om året. Lägenhetens bolagsvederlag är 1 600 euro om året. Lägenheten har under året målats och spisen bytts ut, vilket åsamkade 1 300 euro i kostnader. För det lån hon tagit för anskaffningen av bostaden betalade hon i räntor 600 euro.

Helenas skattepliktiga kapitalinkomst

<i>Hyresinkomster</i>	<i>4 100 euro</i>
<i>Bolagsvederlag</i>	<i>-1 600 euro</i>
<i>Årlig reparation</i>	<i>-1 300 euro</i>
<i>Skattepliktig hyresinkomst</i>	<i>1 200 euro</i>
<i>Ränta på lånet</i>	<i>-600 euro</i>
<i>Skattepliktig kapitalinkomst</i>	<i>600 euro</i>

2.5 Skogsbeskattning

En skogsägare beskattas för inkomsterna av virkesförsäljning. Dessa utgör kapitalinkomster, från vilka avdrag får göras.

Från försäljningsinkomsterna får för det första göras avdrag för kostnader som hänför sig till försäljningen, såsom avverknings- och transportkostnader. För det andra har skogsägaren rätt att även avdra kostnader för skötsel av skogen, såsom för kostnader som under året åsamkats av plantering och gödsling. För det tredje får en privat skogsägare under tiden för sitt innehav som skogsavdrag avdra högst 60 procent av skogens anskaffningspris, om skogen förvärvats år 1993 eller senare. Skogsavdraget är högst 60 procent av försäljningsvinsten för virkesförsäljningen under skatteåret på den till skogsavdrag berättigade skogsfastigheten. Skogsavdragets nedre gräns är 1 500 euro.

En skogsägare får dessutom av inkomsterna för virkesförsäljningen göra en 15-procents utgiftsreservering för att täcka exempelvis utgifter som åsamkas av framtida skogsplantering. Den outnyttjade delen av reserveringen ska i allmänhet bokföras som resultat inom de följande fyra åren.

Om skogsägaren under kalenderåret har inkomster av virkesförsäljning och andra mervärdesskattepliktiga försäljningar för sammanlagt över 10 000 euro, ska denne anmäla sig som mervärdesskatteskyldig.

2.6 Ränteinkomster

Ränteintäkter är i beskattningen antingen räntor som är underkastade källskatt eller som kapitalinkomst beskattade räntor.

2.6.1 Källskatt på ränteinkomst

Källskatt underkastade ränteinkomster är i hemlandet erhållna räntor på depositions-konton och masslån, också räntor på konvertibla skuldebrevs- och optionslån samt avkastningen av indexlån. Också avkastningarna av de så kallade aktiedepositionerna är källbeskattade, även om avkastningen av dem är beroende av aktiekursernas utveckling. Dessutom är indexgottgörelsen som betalas på indexlån källbeskattad ränteinkomst.

Källskattepliktiga ränteinkomster räknas inte till kapitalinkomsterna. Källskatten är en slutlig skatt. Källskattepliktiga ränteinkomster uppges inte i skattedeklarationen och av dem kan inte avdras utgifter för inkomstens förvärvande. Betalaren av räntan, det vill säga i allmänhet banken uppbär källskatten samtidigt som räntan betalas ut till mottagaren.

Utomlands fast bosatta personer betalar inte skatt i Finland för källskattepliktiga räntor erhållna från Finland.

2.6.2 Räntegottgörelser vid masslån

Räntan på masslån är i allmänhet källskattepliktig inkomst, men räntegottgörelserna i samband med transaktionen beskattas som kapitalinkomst.

För mottagaren av en räntegottgörelse utgör den fram till försäljningsdagen upplupna räntan, det vill säga eftermarknadsgottgörelsen kapitalinkomst. Förmedlaren av masslån uppbär av mottagaren av eftermarknadsgottgörelsen som förskottsinnehållning 30 procent skatt.

För betalaren är den däremot en avdragsgill kostnad, som kan avdras från kapitalinkomsterna. Om inga kapitalinkomster finns, kan 30 procent av räntan avdras som en underskottsgottgörelse från skatten på förvärsinkomster.

2.6.3 Indexlån

Beskattningen av indexlån beror på om lånet säljs före förfallodagen eller om det hålls till förfallodagen.

Vid överlåtelse före förfallodagen får placeraren en överlåtelsevinst eller -förlust. Om lånets överlåtelsepris är högre än anskaffningspriset, uppkommer en överlåtelsevinst. Om överlåtelsepriset är lägre än anskaffningspriset, uppkommer en överlåtelseförlust.

Exempel: Beskattning av indexlån som säljs före förfallodagen

Iris Index placerade i ett indexlån med ett nominellt värde av 20 000 euro, vars kurs var 110 procent. Hon betalade alltså 22 000 euro för lånet. Iris beslutar sig för att sälja lånet till 150 procents kurs, dvs. för 30 000 euro och inte vänta till förfallodagen.

Iris beskattning, försäljning före förfallodagen

Lånets försäljningspris 30 000 euro

Lånets teckningspris -22 000 euro

Överlåtelsevinst 8 000 euro

Skatt på överlåtelsevinst 30 % -2 400 euro

Avkastning som hon får i handen 5 600 euro

Slutlig avkastning 5 600 euro

På indexlånets förfallodag återbetalas lånets kapital till placeraren. För placeraren uppkommer överlåtelsevinst, när han köpt lånet under dess nominella värde (under 100 procent) och överlåtelseförlust, när han köpt lånet över dess nominella värde (över 100 procent). Om lånets värde på förfallodagen är över det nominella värdet (över 100 procent) betalas till placeraren en indexgottgörelse för den värdestegring som överstiger det nominella värdet. Indexgottgörelsen är en ränteinkomst som är underkastad källskatt.

Exempel: Beskattning av ett indexlån som inlöses på förfallodagen

Ingmar Index placerade i ett indexlån med ett nominellt värde av 20 000 euro, vars kurs var 110 procent. Han betalade 22 000 euro för lånet. När förfallodagen närmar sig är lånets kurs 150 procent, dvs. lånets värde är 30 000 euro.

Ingmar behåller lånet ända till slut, då lånets kapital samt den avkastning som överstiger det nominella värdet betalas till honom. Källskatt uppbärs för hela avkastningen som överstiger det nominella värdet, dvs. 10 000 euro. För Ingmar uppkommer således en överlåtelseförlust, eftersom han hade betalat överkurs på 10 procent för lånet. Förlusten kan han avdra från försäljningsvinster han erhållit av andra placeringar antingen under innevarande eller under fem följande skatteår, varvid förlusten på 2 000 euro ger en nytta på 600 euro och avkastningen förbättras med 600 euro.

Ingmars beskattning, inlösen på förfallodagen

Återbetalning av lånet 20 000 euro

Lånets teckningspris -22 000 euro

Överlåtelseförlust -2 000 euro

Lånets avkastning 10 000 euro

Skatt på avkastningen 30 % -3 000 euro

Avkastning som han får i handen 5 000 euro

Ingmar har möjlighet att avdra överlåtelseförlusten, för vilken skattenytan är 600 euro. Den slutliga avkastningen är då 5 600 euro.

2.6.4 Beskattning av andra räntor

Övriga än ovan nämnda ränteinkomster är kapitalinkomst som ska uppges i skattedeklarationen. Dyliga är till exempel räntor på utländska depositioner eller räntor på masskuldebrev på sekundärmarknaden eller ränta som erhållits på lån, som en privatperson beviljat en annan.

2.6.5 Ränteswapavtal

Observera att ränteswapavtal inte är värdepapper. I beskattningen beaktas endast den ränta som anges i det ursprungliga skuldebrevet. Den kan avdras i beskattningen. En betalning som gjorts i enlighet med ett ränteswapavtal betraktas däremot inte som ränta i beskattningen. Förluster som ränteswapavtal gett upphov till är därför inte avdragbara i beskattningen. Ränteswapavtal kan exempelvis vara icke-standardiserade warranter.

3 Beskattning av reglerat långsiktigt sparande

Försäkringsplaceringarna kan vara pensionsförsäkringar eller placeringsförsäkringar. En pensionsförsäkring är ett långsiktigt sparande, med vilket det lagstadgade pensionsskyddet kan kompletteras. En placeringsförsäkring är en tidsbestämd försäkring, som jämte avkastning betalas till den försäkrade eller en av denne utsedd förmånstagare, då försäkringsperioden utgått.

Premierna för pensionsförsäkringen är, när vissa villkor uppfylls, avdragsgilla i beskattningen.

Den pension som i sinom tid lyfts med stöd av pensionsförsäkringen utgör beskattningsbar förvärvs- eller kapitalinkomst. För sparlivförsäkringen beskattas avkastningen av besparingarna som kapitalinkomst.

Till försäkringsplaceringar ansluter sig så gott som alltid en livförsäkring, med stöd av vilken det till arvingarna utbetalas ett sparkapital som försäkringsersättning (dödsfallsersättning).

3.1 Beskattning av placeringsförsäkringar

Premierna för en placerings- eller sparförsäkring kan inte avdras i beskattningen. Avkastningen av en sparförsäkring är skattepliktig liksom avkastningen av övriga placeringar. Avkastningen av placeringsförsäkringen beskattas, då försäkringstiden utgår, det vill säga då en försäkringsersättning utbetalas på grundval av försäkringen. Den slutliga värdeste-gringen beskattas det skatteår, då försäkringsavtalet upphör. Om de sparade medlen överförs under försäkringstiden från ett placeringsobjekt till ett annat, uppbärs ingen skatt på försäljningsvinst.

Då försäkringsersättningen slutligt utbetalas till försäkringstagaren, beskattas avkastningen av den som kapitalinkomst. Om försäkrings prestationen enligt avtal utbetalas till en nära anhörig till försäkringstagaren, uppbärs kapitalskatt på avkastningen och gåvoskatt på försäkringens sparbelopp.

Fram till år 2012 var högst 8 500 euro av sparbeloppet till en nära anhörig skattefritt under en tre års period. Denna skatteförmån avskaffades i början av 2013, alltså ses en försäkringsersättning som med stöd av ett förmånstagarförordnande och utan vederlag erhållits av försäkringen vara en gåva. Enligt de allmänna bestämmelserna om gåvoskatt kan den vara skattefri, om beloppet är under 5 000 euro och om förmånstagaren inte under tre senaste åren har erhållit andra gåvor av samma givare.

Förluster från placerings- och sparförsäkringar kan dock inte dras av från vinsten från värdepapper, även om försäkringspremierna skulle ha investerats i värdepapper. Däremot kan värdepappersförluster som uppstått 2016 eller senare under det år de uppstått och de följande fem åren dras av även från pensions- och sparförsäkringarnas beskattningsbara avkastningar.

3.2 Beskattning av pensionsförsäkringar

Vid frivillig pensionsförsäkring återbetalar bolaget försäkringspremierna och på dem ackumulerad avkastning när personen uppnår åldern för uppskjuten ålderspension, i dag

68 år (det vill säga pensionsålderns övre gräns). Om försäkringen påbörjades 18.9.2009–31.12.2012 ska den avtalsenliga pensionsåldern motsvara den allmänna åldern som berättigar till ålderspension, i dag 63 år (dvs. pensionsålderns nedre gräns). Det är inte nödvändigt att ändra pensionsåldern i dessa avtal i ett senare skede.

Den skattemässiga behandlingen av pensionsförsäkringarna har ändrats flera gånger, bland annat i början av 2010, då riksdagen genom lag utvidgade skattefördelarna vid pensionssparande att gälla även annat långvarigt sparande, det vill säga Is-sparande (se följande kapitel om beskattningen av Is-kontot). De nya bestämmelserna gäller till många delar den 18 september 2009 eller senare tecknade försäkringar. På motsvarande vis finns det övergångsbestämmelser som omfattar beskattningen av försäkringar som tagits före detta.

I de gamla (före den 18 september 2009) tecknade pensionsförsäkringarna ska pensionsåldern vara minst 62 år, för att försäkringspremierna ska vara avdragsgilla. Vid före år 2005 tecknade pensionsförsäkringar kunde åldern för att lyfta medlen också vara lägre, men på en sådan försäkring kan man inte längre spara, utan försäkringen ska lämnas på fribrev eller dess villkor måste ändras. I en före den 18 september 2009 tecknad försäkring, enligt vilken pensionsåldern är minst 62 år, kan det sparas till utgången av år 2016.

3.2.1 Avdragsrätt för premier

Premierna för en pensionsförsäkring kan avdras i beskattningen. Avdragets maximibelopp är 5 000 euro.

Premierna avdras från kapitalinkomsterna. Om inga kapitalinkomster finns eller de inte räcker till för att avdra premierna, görs en särskild underskottsgottgörelse. Då avdras från skatterna på förvärsinkomst 30 procent av det belopp för försäkringspremier, som inte kunde avdras från kapitalinkomsterna. Om den försäkrade inte har tillräckligt med skatter på förvärsinkomster, för att kunna göra avdraget, överförs den särskilda underskottsgottgörelsen att avdras från makans/makens skatter för förvärsinkomst.

Försäkringen kan tecknas och försäkringspremierna kan betalas av den försäkrade själv eller dennes äkta hälft. Premierna avdras alltid från den försäkrades kapitalinkomster, oberoende av vilkendera som betalar försäkringspremierna.

Premier för en frivillig pensionsförsäkring kan avdras tidigast i det årets beskattning, under vilket den försäkrade fyller 18 år. Premierna är inte avdragsgilla längre, efter det att den försäkrade har börjat lyfta pension från den frivilliga pensionsförsäkringen eller prestationer från Is-kontot.

Premierna för dödsfallsskydd i gamla (före 18.9.2009 tecknade) pensionsförsäkringar är inte avdragsgilla.

Från och med början av år 2010 däremot är premierna för livsförsäkringsdelen i pensionsförsäkringar åter avdragsgilla. Premierna för dödsfallsskyddet är emellertid avdragsgilla endast till den del, som dödsfallsskyddet inte överstiger pensionsförsäkringens besparingar.

Exempel: Skattenyttan av en frivillig pensionsförsäkring

Ingrid Ilmarinen betalar i premier för en frivillig pensionsförsäkring 1 000 euro om året.

Skatteavdraget minskar Ingrids skatter med 300 euro per år (30 procent av 1 000 euro). Nyttan visavi skatteavdraget är den samma oberoende av om avdraget gäller skatterna på Ingrids kapitalinkomster eller en underskottsgottgörelse för skatterna på förvärvsinkomster.

3.2.2 Beskattning av pensionsinkomst

Pensionen på grundval av en pensionsförsäkring utgör beskattningsbar inkomst. Beskattningen av försäkringsprestationerna vid pensionsförsäkringar tecknade vid olika tidpunkter varierar. Pensionen beskattas i regel som förvärvs- eller kapitalinkomst enligt hur de erlagda försäkringspremierna har avdragits.

Sedan år 2005 har försäkringspremierna avdragits från kapitalinkomsterna och den upplupna pensionen beskattas som kapitalinkomst. Pension på grundval av före år 2005 erlagda pensionsförsäkringspremier beskattas däremot som förvärvsinkomst, då den lyfts.

Pension som utbetalas på grundval av de nya (efter 18.9.2009 tecknade) pensionsförsäkringarna utgör kapitalinkomst. Den ska lyftas inom minst 10 år. Om du börjar lyfta pensionen vid över 63 års ålder, förkortas tiden för att lyfta den med två år för varje helt levnadsår. Den kortaste tiden för att lyfta pensionen är emellertid sex år.

Enligt det nya avtalet ska pensionen även lyftas jämnt fördelad under hela den tid pensionen får lyftas. Det innebär, att under det första året lyfts en tiondel av besparingarna, det andra året en niondedel, det tredje året en åttondedel och så vidare. Enligt de gamla (före den 18 september 2009 tecknade) pensionsförsäkringarna var uttagsbeloppen inte fastställda. Enligt dem ska pensionen lyftas minst halvårsvis och under två års tid efter att pensionsåldern inträtt.

3.2.3 Pensionsbesparingarna lyfts på en gång

I undantagsfall kan pensionsförsäkringarnas sparade kapital lyftas på en gång. Detta är möjligt, om den som tecknat försäkringen varit arbetslös minst ett år, är bestående arbetsoförmögen eller vid en skilsmässa eller om makan/maken dör.

Då pensionen lyfts på en gång innehåller försäkringsbolaget förskottsskatten enligt vad försäkringsavtalet bestämmer om det fastställda återköpsvärdet ska beskattas som förvärvsinkomst eller som kapitalinkomst. Återköpsvärdet kan vara avsevärt lägre än det uppgivna sparkapitalet för försäkringen.

Om en frivillig pensionsförsäkrings sparkapital överförs till ett annat försäkringsbolag eller till ett Is-konto, beskattas överföringen inte.

3.2.4 Kollektiva tilläggspensionsförsäkringar som tecknats av arbetsgivaren

Premierna för tilläggspensionsförsäkringar som tecknats av arbetsgivaren som tecknats av arbetsgivaren betraktas inte som lön. Om arbetstagaren själv betalar en del av premierna kan man från förvärvsinkomsten dra av högst 5 procent av den lön som den ifrågavarande

arbetsgivaren betalar, dock högst 5 000 euro, i beskattningen. Premien är inte avdragbar till den del den överskrider den försäkringspremie som arbetsgivaren har betalat. Avdragsrätten kan inte överföras till maken eller maken eller användas för att fastställa en förlust. Avdragsrätten minskar inte avdragsrätten för en privat pensionsförsäkring. Om den försäkrade var försäkrad redan före 6.5.2004, tillämpas de gamla reglerna för hans eller hennes del. I så fall kan den försäkrade dra av hela sin andel av premien, om ifrågavarande pensionskydd i fråga om förmåner motsvarar det mest registrerade tilläggspensionskyddet.

Premierna för privata pensionsförsäkringar som tecknats i försäkringsbolag utanför EES-området betraktas däremot som lön, och arbetstagarens andel är därför inte avdragbar, med vissa undantag.

3.2.5 Beskattning av ersättning vid dödsfall

Beskattningen av dödsfallsersättningar ändrade från och med början av 2018 så att försäkringsersättningar som betalas ut till nära anhöriga på grund av dödsfall i fortsättningen helt och hållet omfattas av arvsskatten.

Om arvlåtaren har dött senast den 31 december 2017 tillämpas de tidigare beskattningsreglerna och en del av dödsfallsersättningen kan alltså vara skattefri inkomst för de nära anhöriga. Enligt de tidigare reglerna kunde en försäkrad änka eller änking få 50 procent eller minst 35 000 euro av ersättningen fri från arvsskatt medan de övriga försäkrade nära anhöriga kunde få högst 35 000 euro skattefritt.

3.2.6 Dödsfallsersättning i anslutning till en pensionsförsäkring

Till en pensionsförsäkring är en dödsfallsförsäkring ansluten, då försäkringsersättningens belopp har kopplats till pensionsförsäkringens sparsumma eller beloppet av de erlagda försäkringspremierna.

Före skatteändringen år 2010 utgjorde premien för en dödsfallsförsäkring inte en avdragsgill utgift i beskattningen. Premierna för en dödsfallsförsäkring som är ansluten till en frivillig individuell pensionsförsäkring tecknad samma dag som regeringens proposition avläts den 18 september 2009 eller senare, är avdragsgilla upp till 5 000 euro (dock sammanlagt högst 5 000 euro inklusive pensionsförsäkringarna och Is-konton). Samtidigt ändrades inkomstskatte- och arvsskattebehandlingen i anslutning till försäkringsersättningar.

I inkomstbeskattningen är försäkringsersättningen för en dödsfallsförsäkring skattepliktig inkomst upp till pensionssparbeloppet. Den överstigande delen är skattefri inkomst i beskattningen, om mottagaren är en nära anhörig eller den försäkrades dödsbo. Anhöriga är den försäkrades maka/make, arvinge i rätt upp- eller nedstigande led, adoptivbarn eller dennas bröstarvinge eller makas/makes barn. Om mottagaren är någon annan, är hela beloppet för dödsfallsförsäkringens försäkringsersättning dennas skattepliktiga inkomst.

Dödsfallsersättningen är befriad från arvsskatten till den del den utgör beskattningsbar förvärvsinkomst. Den del av dödsfallsersättningen som överskrider detta är arvsskattepliktig.

Försäkringspremier för en försäkring som tecknats före den 18 september 2009 är således inte avdragsgilla i inkomstbeskattningen, varför ersättningen inte heller är beskattningsbar inkomst i inkomstbeskattningen om mottagaren av ersättningen är en nära anhörig eller ett dödsbo. Ersättningen beskattas i arvsbeskattningen.

Exempel: Beskattning av dödsfallsersättning i anslutning till en pensionsförsäkring

När Fabian Försäkrare avlidit betalades en dödsfallsförsäkring till beloppet av sparsumman ut till hans dotter Kajsa. Fabians pensionsförsäkring tecknades enligt de nya bestämmelserna, varför ersättningen till fullo utgjorde beskattningsbar kapitalinkomst i inkomstbeskattningen.

3.2.7 Livförsäkring som inte är ansluten till en pensionsförsäkring

Dödsfallsförsäkringarna vid spar- och risklivförsäkringar, vilka inte är anslutna till en pensionsförsäkring, utgör inte beskattningsbar inkomst i inkomstbeskattningen, då mottagaren är en anhörig eller dödsboet. Ersättningen är dock till fullo arvsskattepliktig (med undantag för fridelen för nära anhöriga till en person som avlidit senast den 31 december 2017).

Om en äkta make eller maka ärver den försäkrade lönar det sig att i vissa fall välja dödsboet som förmånstagare framom maken eller maken. Skatteförmånen kan realiseras om den make som dött först har större förmögenhet och utjämning betalas ur boets tillgångar – i utjämningen kan alltså ingå en dödsfallsersättning som betalats till dödsboet med stöd av ett förmånstagarförordnande. För utjämningen betalas ingen skatt.

Exempel: Beskattning av en dödsfallsersättning

Simon Sparare har dött. Simon hade en sparlivförsäkring för vilken försäkringsersättningen var 1 000 000 euro. Ärna Änka ärvde sin framlidne make. All Simons och Ärnas egendom är giftorättsgoods och vid tidpunkten för Simons frånfälle var hans förmögenhet större än Ärnas.

***Om änkan/änkligen antecknats som förmånstagaren:** Efter avdraget för änka/änkling (90 000 euro) betalar Ärna 135 300 euro i arvsskatt för det beskattningsbara beloppet om 910 000 euro. Ärna får alltså 864 700 euro i handen.*

***Om dödsboet antecknats som förmånstagaren:** Vid bodelningen efter Simons död kan boet göra en skattefri utjämning om 500 000 till Ärna. Boets besparingar uppgår efter detta till 500 000 euro. Efter avdraget för änka/änkling betalar Ärna 55 300 euro i skatt för den egendom hon ärvt och får då 944 700 euro i handen (vilket utöver arvet innefattar utjämningen).*

Om dödsboet är förmånstagare i änkans ställe, får Ärna alltså 80 000 euro mer av arvet.

3.3 Kapitaliseringsavtal

Ett kapitaliseringsavtal är ett placeringsavtal mellan ett försäkringsbolag och en kund. Ett kapitaliseringsavtal avviker från andra avtal som vanligen sluts med försäkringsbolag på så sätt att det i ett kapitaliseringsavtal inte finns en försäkrad person eller en tredje part som är förmånstagare.

Ett kapitaliseringsavtal innebär att placeraren betalar en summa pengar till försäkringsbolaget, antingen som en engångssumma eller i flera rater. Försäkringsbolaget placerar tillgångarna enligt eget gottfinnande, eller så kan placeraren avgöra hur de ska placeras. Oberoende av vilket är det försäkringsbolaget som äger placeringarna.

Vid en överenskommen tidpunkt betalar försäkringsbolaget ut de placerade tillgångarna och avkastningen på dem till placeraren. Placeraren betalar ett överenskommet arvode till försäkringsbolaget.

Avkastningen på tillgångar som placerats i kapitaliseringsavtal tas inte med i placerarens beskattning när den uppkommer. Kapitaliseringsavtal möjliggör aktiv portföljförvaltning utan att man behöver betala skatt innan man löser in placeringen. Inom ett kapitaliseringsavtal kan man exempelvis investera dividender och överlåtelsevinster på nytt utan att dra av dividendskatt eller överlåtelsevinstskatt.

Placeraren betalar skatt först när han eller hon lyfter tillgångarna ur kapitaliseringsavtalet, alltså när försäkringsbolaget betalar ut tillgångarna till placerarens konto. Inkomsten från placeringen beräknas genom att de avgifter som betalats i enlighet med avtalet dras av från de utbetalningar som gjorts i enlighet med avtalet. Avgifterna är med andra ord inte avdragbara i sig själva, men tas i beaktande på ovan nämnda sätt när den skattepliktiga inkomsten beräknas.

Eftersom de vinster som uppstår inom ett kapitaliseringsavtal inte beskattas vid den tidpunkt då de uppstår, kan de förluster som uppstår inte heller dras av i placerarens beskattning. Om placeringen ger dåligt resultat kan placeraren inte dra av förlusten i beskattningen. Placeraren betalar ändå alltid det överenskomna arvodet till försäkringsbolaget. Kapitaliseringsavtal används ofta på grund av skattenyttan, men kan också vara en nackdel i skattehänseende i fall av förlust. Om resultatet av kapitaliseringsavtalet blir negativt är förlusten inte avdragbar i beskattningen, utan betraktas som förlust av fordran.

En arvinge eller testamentstagare ska betala arvsskatt för rättigheter för kapitaliseringsavtal vilka erhållits i arv eller genom testamente, precis som för annat arv.

När en person som investerat i kapitaliseringsavtal dör, förfaller inte avtalet utan den nya avtalsinnehavaren blir boet eller, till följd av arvskiftet, en arvinge. Beskattningsvärdet för det ärvda kapitaliseringsavtalet anses vara avtalets gängse värde vid tidpunkten för arvlåtarens frånfälle. Det gängse värdet anses enligt rättspraxis vara avtalets återköpsvärde vid tidpunkten för arvlåtarens frånfälle. Arvsskatt uppbärs till avtalets arvsskattemässiga värde.

Att avtalsparten byts ut ändrar inte kapitaliseringsavtalets avkastning eller kapitalvärde i förhållandet mellan arvtagaren och försäkringsbolaget. Vid arvtagarens eller dödsboets inkomstbeskattning beaktas dock det värde som fastställts vid arvsbeskattningen som kapitaliseringsavtalets kapitalvärde (anskaffningsutgift). Om kapitaliseringsavtalet återköps

anses den skillnad mellan återköpspriset och det värde som fastställts i arvsbeskattningen vara annan beskattningsbar kapitalinkomst för arvtagaren.

3.4 Beskattning av ett Is-konto

Kontona för långsiktigt sparande, det vill säga Is-kontona, är en form för skattestött pensionssparande. Staten stöder Is-sparandet med skatteavdrag. Tidigare gällde motsvarande skatteavdrag endast pensionsförsäkringar (se kapitlet Beskattning av försäkringsplaceringar).

Is-sparandet är tidsbundet. Även om besparingarna som överförts till Is-kontot är spararens egendom, får de inte tas i bruk före den officiella pensionsåldern. Besparingarna kan inte heller utnyttjas som pant för lån utan skärpta skattepåföljder.

Till Is-kontot kan endast överföras kontanter, inte exempelvis ett existerande värdeandelskonto eller aktieplaceringar. Likaså kan från ett Is-konto i sinom tid lyftas enbart pengar.

Besparingarna på ett Is-konto kan placeras i aktier, placeringsfonder, masskuldebrev eller som depositioner. I derivat som optioner och warranter kan placeras endast begränsat i syfte att skydda sig för en värdesänkning av de sparade medlen.

Placeringsobjekten för sparmedlen på Is-kontot kan bytas under spartiden utan skattepåföljder. Bankerna och andra som tillhandahåller Is-konton kan emellertid begränsa urvalet av erbjudna placeringsobjekt på Is-konton.

Spararen kan överföra sina sparade medel till en annan tjänsteleverantör eller till en frivillig pensionsförsäkring vid försäkringsbolag. Ifall det nya avtalet uppfyller i lagen fastställda villkor, beskattas överföringen inte som ett uttag av de sparade medlen.

Besparingarna på Is-kontot beskattas inte förrän i det skede då de lyfts. Man betalar skatt för såväl sparkapitalet som för den upplupna avkastningen av det.

3.4.1 Skatteavdrag från besparingarna

Av besparingarna som överförts till Is-kontot kan avdrag göras i beskattningen. Maximiavdraget är 5 000 euro, varför det inte lönar sig att årligen spara mera på Is-kontot, eftersom skatt betalas också på sparkapitalet, då besparingarna lyfts.

Skatteavdraget görs i första hand från kapitalinkomsterna, såsom från dividender och försäljningsvinster. Då avdragets skatteprocent är 30, är den skattemässiga nyttan högst 1 500 euro. Om beloppet av de skattepliktiga kapitalinkomsterna är över 30 000 euro, skulle den skattemässiga nyttan vara högst 1 700 euro (enligt den höjda inkomstskattsatsen för kapitalinkomst). Avdragsgilla är de egna eller makans/makens inbetalningar på Is-kontot. Till exempel föräldrars besparingar för sina barn är inte avdragsgilla.

Om det inte finns kapitalinkomster eller kapitalinkomsterna inte är nog för att avdra avgifterna, görs ett avdrag från skatterna på förvärvsinkomsterna som en särskild underskottsgottgörelse. Av de avgifter som inte kan avdras från kapitalinkomsterna avdras 30 procent från skatterna på förvärvsinkomster.

Om den maka/make som vore berättigad till avdraget inte kan avdra underskottsgottgörelsen, överförs detta på tjänstens vägnar till att göras i beskattningen av makan/maken. En förlust som hänför sig till kapitalinkomstslaget fastställs inte på grundval av avgifterna till ett Is-konto.

Exempel: Skatteavdrag för Is-konto

Sverre Sparare har beslutat spara 3 000 euro om året på sitt Is-konto för aktieplaceringar. Skatteavdraget minskar Sverres skatter med 900 euro per år (30 procent % på 3 000 euro). Nyttan med skatteavdraget är den samma om den görs från Sverres kapitalinkomster eller som under-skottsgottgörelse från skatterna på förvärvsinkomster.

Exempel: Långtidsspararens kalkyl

Sara Sparare har för avsikt att börja aktie- eller fondspara för sina pensionsdagar, som börjar om 20 år. Sara gör en riktgivande kalkyl för att utreda nyttan med Is-sparandets skatteavdrag under spartiden.

	Fritt sparande	Is-konto
Saras årliga sparande	3 500 euro	5 000 euro (dvs. 3 500+skattestöd 1 500)
Besparingarna efter 20 år	70 000 euro	100 000 euro
Förmodad årsavkastning 5 procent	+51 520 euro	+73 600 euro
Kapitalet vid placeringstidens slut	121 520 euro	173 600 euro

(fortsättning på exemplet under punkten beskattning av uttag)

3.4.2 Skattefriheten för avkastningen

Avkastningen av Is-kontot beskattas inte under spartiden. Spararen får avkastningarna brutto på Is-kontot och kan placera dem på nytt.

Således är ränteinkomsterna, kupongröntorna på masslån, indexgottgörelserna samt aktiernas och fondandelarnas försäljningsvinster skattefria under spartiden.

Även dividenderna från börsbolag som inbetalats på Is-kontot är skattefria under spartiden. Ett undantag utgör utländska dividender, på vilka den till utlandet betalade dividend-skatten inte gottgörs.

Exempel: Beskattning av långtidsspararens aktieaffärer

Anne Tidander köper ett bolags X-aktier för 3 000 euro. Aktiernas värde stiger under ett år till det dubbla, varför Anne tar hem vinsterna och placerar dem på nytt.

Om Anne utför aktietransaktionerna inom sitt Is-konto har hon 6 000 euro att placera på nytt, eftersom avkastningen av aktierna inte beskattas under spartiden.

Om Anne placerar i aktier direkt, betalar hon till att börja med 900 euro (30 procent) i skatt på sin 3 000 euros försäljningsvinst, och för henne återstår 5 100 euro att placera på nytt.

3.4.3 Utgifter och förluster

För kostnaderna och förlusterna i anslutning till placeringar på Is-kontot ges ingen avdragsrätt i beskattningen. Förluster påverkar beskattningen endast i form av rater som minskar sparbeloppet och den skattepliktiga betalning som betalas ut i sinom tid. Andra kostnader för Is-avtalet förutom avgifterna för det är inte avdragsgilla i beskattningen. Vid

valet av tjänsteleverantör för Is-kontot är det skäl att utreda utgifterna noggrant, eftersom utgifterna minskar avkastningen och även betydelsen av årsutgifter som förefaller små, accentueras på lång sikt. Kostnaderna för placeraudet varierar också vid Is-sparande enligt placeringsobjekt, då det exempelvis debiteras för köp av aktier och fondandelar.

Till Is-kontona kan ansluta sig tilläggskostnader exempelvis för öppnandet och förvaltningen av kontot, samt för uttag av besparingar.

3.4.4 Beskattning av uttag

Då man börjar lyfta de sparade medlen på Is-kontot vid uppnådd pensionsålder beskattas de som kapitalinkomst. Skatt uppbärs på såväl sparkapitalet som den upplupna avkastningen, då placeraren i allmänhet betalar skatt endast på avkastningen av placeringen eller räntorna på placeringarna.

I själva verket utgör förmånen med Is-kontot en senareläggning av skattebetalningen: under spartiden fås skatteavdrag, men de sparade medlen och avkastningen av dem beskattas, då medlen lyfts vid uppnådd pensionsålder. Den slutliga förmånen med skatteavdragen blir således inte klar innan utgången av spartiden, då man vet hurdan avkastning av besparingarna och skatteförmånen erhållits.

Eftersom pensionssparandet är ett sparande som t.o.m. varar ett tiotal år är Is-kontot förknippat med risken för ändringar av lagstiftningen. Skatten för kapitalinkomster är för närvarande 30 eller 34 procent, beroende på kapitalinkomstens belopp., men efter tjugo år kan den vara något helt annat.

Exempel: Långtidsspararens kalkyl

Sara Sparare gjorde upp riktgivande kalkyler för 20 års placeringar med en förmodad 5-procents årsavkastning. På Is-kontot skulle hennes sparkapital ha vuxit till 173 600 euro och vid fritt sparande till 121 520 euro. Sara beräknar vidare beskattningen av sparmedlen: på Is-kontot skulle hon få kapitalinkomst på hela sparkapitalet, då hon i allmänhet ska betala skatt endast på erhållna försäljningsvinster.

	Fritt sparande	Is-konto
Saras årliga sparande	3 500 euro	5 000 euro (dvs. 3 500 + skattestöd 1 500)
Besparingarna efter 20 år	70 000 euro	100 000 euro
Förmodad årsavkastning		
5 procent	+51 520 euro	+73 600 euro
Kapitalet vid placeringstidens slut	121 520 euro	173 600 euro
Skattepliktiga inkomster försäljningsvinst, dvs. 51 520 euro		hela kapitalet, dvs. 173 600 euro
Skatt 30 procent	-15 456 euro	-52 080 euro
Besparingarna efter skatt	106 064 euro	121 520 euro

I exemplet har skatterna uträknats med en 30-procents skattesats, eftersom Is-kontots besparingar ska tas ut i rater, varmed det årliga uttaget med exempelns siffror blir under 30 000 euro. Vid fritt sparande kan uttagen planeras så, att den beskattningsbara andelen årligen blir under 30 000 euro.

3.4.5 Periodisering av uttagen

Den pensionsålder som är förutsättningen för att besparingar på Is-konto ska vara avdragsgilla höjdes från och med början av 2017. Besparingar på Is-konton kan lyftas tidigast när man uppnått den ålder som fastställs på basis av födelseåret och tidpunkten då avtalet slutits. De eventuella uttagstidpunkterna framgår av tabellen nedan. Uttaget av besparingarna ska förläggas över en period på tio år eller mer.

Om avtalet slutits före den 1 januari 2013:

Födelseår	Pensionsålder
1957 eller innan	63
1958–1961	64
1962–1972	65
1973–1984	66
1985–1997	67
1998 eller efter	68

Om avtalet slutits den 1 januari 2013 eller senare:

Födelseår	Pensionsålder
1957 eller innan	68
1958–1961	69
1962 eller efter	70

Då pensionsåldern närmar sig kan det vara ändamålsenligt att minska vikten av värdepappersplaceringarna på Is-kontot och sålunda minimera verkningarna av eventuella kursnedgångar på det slutliga uttagsskapitalet.

Exempel: Uttag av pensionsbesparingar från Is-konto

Marknadsvärdet på fondplaceringar på Patrik Pensionssparares Is-konto var 30 000 euro, då han fyllde 68 år. Patrik började enligt avtalet ta ut medel från kontot. Erik har slutit ett Is-avtal efter den 1 januari 2013 och han är född 1957.

Det första året fick Patrik ta ut från kontot en tiondel av sina besparingar. Han sålde således fondandelar för 3 000 euro.

Det andra året för uttag hade Patriks återstående Is-besparingars marknadsvärde sjunkit med 10 procent, dvs. till 24 300 euro. Nu fick Patrik ta ut en niondedel av sina besparingar, varför han sålde fondandelar för 2 700 euro.

Det tredje året hade värdet på fondplaceringarna på Patriks Is-konto stigit 10 procent, varför marknadsvärdet på besparingarna var 23 760 euro. Patrik kunde ta ut en åttondedel av posten, dvs. ca 2 970 euro.

3.4.6 Engångsuttag i undantagsfall

I undantagsfall kan besparingarna på Is-kontot tas ut före den officiella pensionsåldern utan skärpta skattepåföljder. Undantagsfall är arbetslöshet, som varat ett år, arbetsoförmögenhet eller delarbetsoförmögenhet, skilsmässa eller makas/makes död.

I undantagsfall kan Is-besparingarna tas ut på en gång. På besparingarna och de av dem upplupna avkastningarna uppbärs kapitalskatt.

Om man annars tar ut besparingar från Is-kontot före den officiella pensionsåldern, skärs förmånen ner genom att skärpa beskattningen på uttagen. På uttag i förtid uppbärs kapitalskatter med 50 procents förhöjning. En likadan höjning av skatten följer om man lyfter besparingarna under en kortare period än vad reglerna i det aktuella fallet tillåter.

3.4.7 Beskattning vid spararens död

Vid Is-spararens död överförs de återstående besparingarna på Is-kontot till dödsboet eller testamentstagaren. Besparingarna beskattas till att börja med i enlighet med värdet vid dödstillfället som kapitalinkomst för dödsboet eller testamentstagaren. Därefter beskattas den återstående delen som arv i arvsbeskattningen.

Beroende på besparingarna och det övriga arvsbeloppet är arvsskatten i skatteklass I (bland annat släkting i rakt uppstigande eller nedstigande led) 0–20 procent. För att undvika dubbelbeskattning avdras skatten som påförs i inkomstbeskattningen från de ärvda besparingarnas värde vid arvsbeskattningen. Från Is-avtalets tillgångar fås inte 35 000 euros skattelättnad, även om mottagaren skulle vara en nära anhörig eller dödsboet.

Exempel: Ett fall med en Is-sparares död

*När **Petter Sparare** dog, hade han kvar 30 000 euro i Is-besparingar, vilka hans son Birger ärvde. Då besparingarna lyftes, betalades i skatt på kapitalinkomst (30 procent) varvid av besparingarna återstod 21 000 euro. Då inget annat arv fanns efter Petter, betalade Birger av Is-besparingarna ytterligare i arvsskatt 180 euro.*

4 Beskattning av överlåtelsevinster och -förluster

Försäljningsvinst eller försäljningsförlust uppkommer, när egendom säljs. Försäljningsvinst (dvs. överlåtelsevinst) uppkommer, då den sålda egendomens försäljningspris är högre än dess anskaffningspris. Försäljningsförlust (dvs. överlåtelseförlust) uppkommer emellertid då egendomen överläts till ett lägre pris än anskaffningspriset.

4.1 Överlåtelseskatt

Överlåtelseskatt uppbärs vid förvärv av fastighet, bostadsaktier eller andra värdepapper. Överlåtelseskatten betalas i allmänhet av köparen och skatteprocenten avgörs av de förvärvade tillgångarna. Vid överlåtelse av värdepapper betalas en överlåtelseskatt på 1,6 procent, som beräknas utgående från gängse inköpspris. Överlåtelseskatten som ska betalas för överlåtelse av aktier i bostadsaktiebolag, fastighetsaktiebolag och ömsesidiga fastighetsaktiebolag är två procent och överlåtelseskatten för överlåtelse av fastigheter fyra procent

Överlåtelseskatt uppbärs inte för aktier och andra värdepapper som säljs på värdepappersbörsen. Överlåtelseskatt uppbärs inte heller för egendom som erhållits genom gåva, arv, testamente eller avvittring. Vid köp av en första bostad behöver man under vissa förutsättningar inte heller betala överlåtelseskatt.

4.2 Beräkning av överlåtelsevinst

Överlåtelsevinsterna uppges i skattedeklarationen som kapitalinkomster. Vinsten av varje transaktion eller annan överlåtelse uträknas separat. Sedan avdragen av vinsterna gjorts, utgör hela återstoden beskattningsbar kapitalinkomst.

Om det totala försäljningspriset för sålda värdepapper eller annan egendom under året varit högst 1 000 euro, är vinsten skattefri, oberoende av hur mycket vinst placeraren har fått. Vid tillämpningen av bestämmelserna beaktas inte sådana överlåtelser av egendom, av vilka vinsten på annat sätt i lagen fastställts som skattefri, såsom överlåtelserna av egen bostad eller sedvanligt hemlösöre eller annan därmed jämförbar för personligt bruk avsedd egendom.

Exempel: Skattefriheten för små transaktioner

Benita Berg har i konfirmationsgåva fått aktier, vilkas värde är sammanlagt 800 euro. Benita har behov av pengar, varför hon beslutar sig för att utnyttja skattefriheten för små transaktioner och säljer aktierna för 800 euro. Eftersom Benita inte under året sålt andra värdepapper eller egendom, påförs hon ingen skatt.

Det finns två sätt att räkna ut överlåtelsevinsten: från försäljningspriset avdras den verkliga anskaffningsutgiften eller alternativt avdras anskaffningsutgiftsantagandet. På fastställandet av den skattepliktiga försäljningsvinsten inverkar bl.a. tiden för innehavet och sättet för förvärvet.

Den skattskyldiga kan välja det sätt att räkna ut överlåtelsevinsten som är mest förmånligt för hen själv.

Antagandet om anskaffningsutgifter kan också användas när den faktiska anskaffningsutgiften inte kan fastställas. Exempelvis kan aktier som erhållits på basis av ett kundförhållande vara en sådan situation.

Exempel: Beskattning av försäljning av aktier erhållna på basis av kundförhållande

Sam Sparare har på grund av kundförhållandet i Sampo fått en aktie år 1987. Sam Sparare har nu beslutat sig för att sälja aktien. Sam Sparare får 2 000 euro för aktien. Sam Sparare kan dra av 40 procent av överlåtelsepriset, 800 euro, på basis av antagandet om anskaffningsutgift. Sam Sparare behöver då endast betala skatt för ett belopp om 1 200 euro, vilket beräknat utifrån en kapitalskattesats på 30 procent innebär 360 euro.

Om Sam Sparares Sampo-aktier hade härstammat från nyemission mot betalning år 1988 skulle överlåtelsevinstskatten för dem räknas ut skilt för varje aktieparti.

4.3 Anskaffningsutgiftsantagandet

En privatperson får vid beräkningen av en överlåtelsevinst i stället för det verkliga anskaffningspriset utnyttja anskaffningsutgiftsantagandet. Då uppges i beskattningen egendomens anskaffningstidpunkt, och anskaffningsutgiftens storlek beror på ägandetiden.

För egendom som ägts i minst 10 år är anskaffningsutgiftsantagandet 40 procent och för egendom som ägts i under 10 år är det 20 procent av försäljningspriset.

Sålunda återstår av egendom som ägts under 10 år som skattepliktig vinst 80 procent av försäljningspriset. Då skatten är 30 procent, är skatten på överlåtelsevinsten 30 procent av 80 procent, det vill säga 24 procent på egendomens försäljningspris.

På motsvarande sätt är skatten på överlåtelsevinsten på egendom som ägts minst 10 år enligt ett 40 procents anskaffningsutgiftsantagande 30 procent av 60 procent, det vill säga 18 procent av egendomens försäljningspris.

Om anskaffningsutgiftsantagandet utnyttjas i beskattningen, kan från försäljningspriset inte från egendomens försäljningspris avdras kostnader som åsamkats av anskaffningen och försäljningen av egendomen.

Om värdepapper eller placeringsfondandelar inom värdeandelssystemet förvärvats vid olika tidpunkter, utgår man från att de äldsta aktierna säljs först, om inte den skattskyldiga skriftligen kan påvisa någon annan försäljningsordning. Att andra än de äldsta värdepappren har sålts, kan påvisas när värdepappren exempelvis finns på olika värdeandelkonton.

Bestämmelserna om ordningsföljden ändrades från och med början av år 2008. Anskaffningstiden för en ny aktie som tecknats med en tidigare ägd aktie som grund är den samma som för den tidigare aktien. Om man är tvungen att avgöra inbördes ordningsföljd för förvärvet av den vid nyemission tecknade aktien och den tidigare ägda aktien, har stamaktien anskaffats före den aktie som tecknats med denna som grund. Eftersom stamaktien

tien och den nya aktien som anskaffats med denna som grund anses ha ägts lika länge är deras anskaffningsutgiftsantagande lika stort. I fråga om numrerade placeringsfondandelar kan de sålda andelarna identifieras med hjälp av teckningsnumren.

4.4 Den faktiska anskaffningsutgiften

Om egendomens faktiska anskaffningspris (det vill säga anskaffningsutgiften) jämte utgifter för köp och försäljning sammanlagt har varit större än 20 eller 40 procents anskaffningsutgiftsantagande, är det skäl att vid uträkningen av skatten på försäljningsvinsten utnyttja detta. Avdragsgilla utgifter är exempelvis förmedlingsarvoden och överlåtelseskatt.

Anskaffningsutgiften för egendom som erhållits som gåva eller arv är det beskattningsvärde som fastställts i arvs- och gåvobeskattningen. Även vid försäljningen av en gåva kan anskaffningsutgiftsantagandet utnyttjas, ifall det är ett fördelaktigare alternativ än gåvobeskattningsvärdet.

Exempel: Utnyttjande av anskaffningsutgiftsantagandet

Albert Aktieägare köpte för över tio år sedan aktier, för vilka han betalade 16 000 euro. Han sålde dem för 100 000 euro. Albert konstaterade att ett 40 procents anskaffningsutgiftsantagande var ett fördelaktigare alternativ än den faktiska anskaffningsutgiften. Hans överlåtelsevinst blev således 60 000 euro, på vilket han betalar i skatt 19 200 euro (för 30 000 euro 30 procent, dvs. 9 000 euro och för 30 000 34 procent, dvs. 10 200 euro).

	Den faktiska anskaffningsutgiften, euro	Anskaffningsutgiftsantagandet, euro
Försäljningspris	100 000	100 000
Anskaffningspris	-15 850	
Förmedlingsarvode	-150	
Anskaffningsutgiftsantagande		-40 000
Försäljningsvinst	84 000 euro	60 000 euro

Exempel: Beskattning av en överlåtelse

Helga Husman köpte för över tio år sedan en fastighet för 60 000 euro och betalade i överlåtelseskatt 3 600 euro. Senare sålde Helga sitt hus för 84 000 euro. Hon betalade för det i förmedlingsprovision 2 500 euro, och följaktligen återstod 17 900 euro som vinst. Skatten på den är 5 370 euro. Avdraget av de faktiska kostnaderna ledde i detta fall till ett fördelaktigare resultat än anskaffningsutgiftsantagandet.

4.5 Avdragsrätt för överlåtelseförluster

Skatt på överlåtelsevinster uppbärs enligt samma bestämmelser som för andra kapitalinkomster. Överlåtelsevinsterna och övriga kapitalinkomster räknas samman och av den skattepliktiga andelen uppbärs i skatt 30 procent upp till 30 000 euro och 34 procent för

den överstigande delen. Skatt utgår inte på försäljningsvinsten av den egna bostaden efter två års oavbrutet innehav och boende. Byte av en placeringsfonds avkastningsandelar till samma fonds tillväxtandelar och tvärtom är skattefritt, men ett byte från en placeringsfond till en annan i samma eller i ett annat fondbolag är det inte. Försäljningen av sedvanligt hemlösöre i eget eller familjens bruk är skattefri till den del som de för överlåtelse av dylik egendom under skatteåret erhållna överlåtelsevinster är sammanlagt högst 5 000 euro.

Bestämmelserna om avdrag av försäljningsförluster vid försäljning av egendom, dvs. överlåtelseförluster, ändrades i början av 2016. Fram till slutet av 2015 var det i beskattningen endast möjligt att dra av överlåtelseförluster från försäljningsvinster, dvs. överlåtelsevinster under skatteåret och under fem därpå följande år. Överlåtelseförluster som uppkommit år 2015 kan således dras av från överlåtelsevinster åren 2015–2020. Förluster som uppstår från och med 2016 dras fortsättningsvis i första hand av från överlåtelsevinster, men om det inte finns överlåtelsevinster eller deras belopp är otillräckligt för att dra av förlusterna, kan överlåtelseförlusterna dras av från andra kapitalinkomster. En överlåtelseförlust dras av från andra kapitalinkomster efter att de naturliga utgifterna för inkomstens förvärvande och bibehållande har dragits av från dem. Andra utgifter som kan dras av från kapitalinkomsterna dras av först efter överlåtelseförlusterna har dragits av. Om kapitalinkomsterna är otillräckliga för att dra av från överlåtelsevinster, fastställs det återstående beloppet som skatteårets överlåtelseförlust. Det återstående beloppet beaktas inte vid fastställandet av underskottsgottgörelsen från skatterna på förvärvsinkomster. Skatteårets överlåtelseförlust kan under de fem följande åren dras av från överlåtelsevinster eller andra kapitalinkomster.

Försäljningsförlusterna uppges i skattedeclarationen för det år, då förlusten uppkom. De äldsta förlusterna avdras först.

Om emellertid den under året sålda egendomens sammanlagda anskaffningsutgifter och sammanlagda överlåtelsepris varit högst 1 000 euro, kan inga överlåtelseförluster avdras. Vid gränsdragningen beaktas inte skattefri försäljning av egendom, som försäljningen av fast bostad och sedvanligt hemlösöre.

Överlåtelseförlusten för en egen bostad eller sedvanligt hemlösöre är i allmänhet inte avdragsgill. Förlusten av försäljningen av egen bostad får avdras endast ifall bostaden inte varit i ägarens ägo och egen användning oavbrutet i två år.

Med överlåtelseförlust jämställs också förfall av standardiserad option och ett värdepappers slutliga värdeförlust, t.ex. vid en konkurs. Överlåtelseförlusten anses uppkomma det skatteår, då värdeförlusten kan anses vara slutlig. Kravet på slutgiltighet kan redan under det år försättandet i konkurs har skett, om man kan påvisa, att ingen delningsandel från konkursboet finns för aktieägarna. Den förlust som uppkommer kan inte avdras, då en placeringsförsäkrings återköpsvärde är lägre än det penningbelopp som placerats.

På handeln med masslån tillämpas bestämmelserna som gäller för överlåtelsevinster och -förluster. Om en placerare således betalar överkurs för ett masskuldebrev, kan han inte avdra överkursen som överlåtelseförlust innan masskuldebrevet förfallit eller han sålt det.

Överlåtelseförlusterna vid person-till-person-lån är avdragsgilla om dessa lån används

för att samla in finansiering från investerare och lånen är överlåtbara. Om person-till-person-lånet tappar sitt värde kan värdeförlusten dras av senast i det skede då utsökningsmyndigheten utfärdar ett medellöshetsintyg för gäldenären i fråga.

Exempel: Beaktande av små affärer i beskattningen

Bosse Berg har köpt aktier i bolaget A för 2 000 euro och aktier i bolaget B för 850 euro. Värdet på B:s aktier har sjunkit och är värda bara 200 euro.

Om Bosse säljer endast bolaget B:s aktier, blir överlåtelseförlusten på 650 euro oavdragen, eftersom anskaffningsutgifterna och överlåtelsepriset är under 1 000 euro. Om Bosse också säljer bolaget A:s aktier är överlåtelseförlusten avdragsgill, eftersom anskaffningsutgiften för aktierna som sålts under skatteåret är sammanlagt över 1 000 euro.

Exempel: Överlåtelseförlust från ärvd egendom

Allan Arvtagare sålde år 2015 för 67 000 euro den sommarstuga han ärvt och vars värde i arvsbeskattningen var 75 000 euro. Till fastighetsförmedlaren betalade han 2 600 euro. Han hade inga försäljningsvinster under försäljningsåret. Allan uppgav sin förlust på 10 600 euro i sin skattedeclaration. Följande år fick Allan försäljningsvinster på 5 000 euro vid sin aktiehandel. Beskattaren drog av föregående års förluster från vinsten och Allan behövde sålunda inte betala skatt på sin försäljningsvinst. För Allan återstod en utnyttjad förlust på 5 600 euro, som han kan utnyttja under de fyra följande åren.

Exempel: Aktiebolag som gått i konkurs, överlåtelseförlust

Sven Stadig äger aktier i bolaget A, som gått i konkurs år 2012. Aktiernas anskaffningspris jämte kostnader var 1 200 euro. På grundval av en utredning som presenterades godkändes överlåtelseförlusten redan år 2012 som slutlig och för Sven Stadig fastställdes 1 200 euro som överlåtelseförlust för år 2012.

Sven säljer år 2014 aktier som han äger i bolaget B. Vid transaktionen får Sven en försäljningsvinst på 4 000 euro. Överlåtelseförlusten på 1 200 euro avdras från försäljningsvinsterna år 2014, varvid för Sven återstår en försäljningsvinst på 2 800 euro.

Exempel: Avdrag av överlåtelseförlust från hyresavkastning

Agneta Ägare får i hyresavkastning för aktiebostaden hon äger 3 000 euro. Från beloppet har hon dragit av vederlagen och de årliga reparationskostnaderna. Agneta får år 2016 i överlåtelseförlust för försäljning av börsaktier 5 000 euro. Hon får dra av förlusten från hyresavkastningen, dvs. Agneta betalar inte skatt på hyresavkastningen år 2016. Dessutom fastställs för henne en överlåtelseförlust på 2 000 euro som hon kan dra av från överlåtelsevinster, hyresavkastningar eller eventuella andra kapitalinkomster som uppstår åren 2017–2021.

Exempel: Avdrag för Talvivaara-aktiers anskaffningspris i beskattningen

Tina Tankfull äger aktier i Talvivaara. Talvivaara är ett börsbolag, men handeln med dess aktier på börsen har avbrutits. Bolaget har vid tidpunkten för granskningen inte gått i konkurs. Eftersom bolaget inte har gått i konkurs får aktiernas anskaffningspris inte avdras i beskattningen. Tina vill ändå avyttra sina aktier och göra ett avdrag i beskattningen. Tina kan sälja aktierna till ett pris som skattemyndigheten godkänner antingen via nätet till en okänd köpare, om en sådan finns, eller till en närstående.

Enligt Skatteförvaltningens instruktioner ska möjligheten till avdrag för förluster som uppstått genom överlåtelse av Talvivaara-aktier avgöras från fall till fall. Om det inte finns ett intresseförhållande mellan säljaren och köparen och återköp av aktierna inte hör till affären, kan överlåtelseförlust styrkas. Om det däremot finns ett intresseförhållande mellan säljaren och köparen eller om återköp av aktierna hör till affären, kan överlåtelseförlust inte styrkas.

4.6 Optioner och terminer

En vinst i handeln med optioner och terminer utgör beskattningsbar kapitalinkomst. Vid handeln med terminer får emellertid inte anskaffningsutgiftsantagandet avdras. Från försäljningspriset på terminer får anskaffningspriset avdras liksom utgifterna vid köp och försäljning.

4.7 Warrant

Beskattningen av en försäljningsvinst eller -förlust i fråga om warrant sker på samma sätt som i beskattningen för övriga värdepapper, det vill säga man räknar ut den verkliga vinsten eller utnyttjar anskaffningsutgiftsantagandet. Som warranternas anskaffningspris betraktas det pris som betalats för warranterna ökat med eventuella köp- och andra direkta utgifter.

Om aktiehandel idkas med warrant torde warranternas anskaffningspris inriktas på anskaffningsutgiften för aktierna. Det finns emellertid ingen vedertagen praxis för hur aktiernas anskaffningsutgift räknas ut.

4.8 Virtuella valutor

Vid beskattningen anses inte virtuella valutor vara varken pengar eller värdepapper enligt inkomstskattelagen. Enligt rådande rättspraxis anses virtuella valutor ha karaktären av ett annat, opreciserat avtal mellan sina användare. Handel med virtuella valutor jämförs i beskattningspraxis och Skatteförvaltningens anvisning med handel som förs med prisdifferenskontrakt (CFD). Vinst för sådana kontrakt beskattas som kapitalinkomst. Förluster som föranleds av handel med eller värdeminskningar av virtuella valutor är dock inte avdragsgilla som utgifter för förvärvande av inkomst eller som överlåtelseförluster. Enligt beskattningspraxis omfattas alltså inte handel med virtuella valutor av överlåtelsevinstbeskattningen utan är avtalsbaserat annat förvärv av inkomst. Beskattningen av detta baserar sig på förändringen i priset i stället för på överlåtelsevinsten.

Skillnaden i den virtuella valutans pris realiseras i beskattningen när den virtuella valutan byts mot en officiell valuta, en nyttighet eller en tjänst. Inkomst för handel med virtuella valutor är inkomst för det skatteår då prisskillnaden realiserats i beskattningen. Prisskillnaderna för virtuella valutor realiseras i beskattningen i den ordning valutorna har införskaffats såvida inte den skattskyldiga påvisar annat. Om en virtuell valuta byts mot en annan virtuell valuta anses inte bytet i beskattningen utgöra realisering av den virtuella valutan, varvid inga skattepåföljder uppkommer.

Inkomst för utvinning av virtuell valuta anses inte vara kapitalinkomst som influtit på basis av förmögenheten och utvinningen beaktas därför som förvärvsverksamhet vid beskattningen och inkomst för deltagande i utvinning beskattas som förvärvsinkomst. Inkomsten realiseras och blir beskattningsbar när den skattskyldiga får den virtuella valutan i sin besittning. Den erhållna växelkursen för den virtuella valutan anses vara beskattningsbar inkomst vid förvärvstidpunkten.

Utgifter för förvärvande av virtuella valutor, såsom handelsplatsers och förmedlares avgifter, är enligt ordalydelsen i 54 § i inkomstskattelagen avdragsgilla som utgifter för förvärvande av inkomst. Enligt den linje Skatteförvaltningen gått in för är dock inte dessa utgifter för förvärvande av inkomsten avdragsgilla till den del de överskrider den beskattningsbara inkomst man får för de virtuella valutorna under skatteåret.

Exempel: Försäljning av bitcoins med vinst

Olivia Opportunist köpte bitcoins för 1 000 euro. Olivia säljer senare sina bitcoins för 10 000 euro. För transaktionen får Olivia 9 000 euro i annan beskattningsbar kapitalinkomst.

Exempel: Försäljning av bitcoins med förlust

Eva Efterslämrare köpte bitcoins för 10 000 euro. Eva säljer senare dessa bitcoins för 5 000 euro. Eva förlorar 5 000 euro för investeringen men får inte dra av förlusten i beskattningen.

Exempel: Handel med multipla virtuella valutor

Daniel Diversifierare köpte bitcoins för 5 000 euro samt ether för 5 000 euro. Daniel säljer senare dessa partier – sina bitcoins säljer han för 8 000 euro och ether-valutan för 1 000 euro. Daniel förlorar sammanlagt 1 000 euro för investeringen men vid beskattningen anses han ha fått 3 000 euro i beskattningsbar kapitalinkomst.

5 Aktier som erhållits i samband med en företagsreglering

5.1 Aktier vid emission

Vid en betald emission, dvs. en nyemission på basis av ett tidigare innehav uträknas anskaffningsutgiften för aktierna genom att de ursprungliga och de nya aktiernas sammanräknade anskaffningsutgift divideras med antalet gamla och nya aktier. Också anskaffningsutgiftsantagandet kan utnyttjas vid uträkning av försäljningsvinsten.

Anskaffningspriset för aktier som erhållits utan vederlag, dvs. vid en fondemission, fås genom att dela anskaffningsutgiften för de ursprungliga aktierna med antalet nya och gamla aktier.

Anskaffningsutgiften för aktier registrerade vid emissioner före år 2005 betraktas som deras verkliga teckningspris. Alternativt kan anskaffningsutgiftsantagandet avdras. Anskaffningspriset för aktier som erhållits utan vederlag är noll och från aktiernas försäljningspris kan anskaffningsutgiftsantagandet avdras.

På basis av dessa beaktas inte anskaffningsutgiften för tidigare innehavda aktier vid beräkning av anskaffningsutgifter för tecknade studielån, optionsrätt, konvertibla skuldebrev eller teckningsrätt.

Anskaffningsutgiftsantagandet för aktier erhållna vid aktieemission fastställs enligt anskaffningstidpunkten för de ursprungliga aktierna. Om en aktieägare tecknar flera aktier än till vilka denne har teckningsrätter, beräknas tiden för innehavet av de sålunda förvärvade aktierna från teckningstidpunkten för de nya aktierna.

Exempel: Aktier som erhållits genom aktieemission

Patricia Placerare har 100 gamla aktier i A, för vilka hon i tiderna betalat 20 euro per aktie, totalt 2 000 euro. Hon har år 2005 i bolagets fondemission fått 10 aktier, varvid hon har 110 aktier. Patricias gamla aktiers 2 000 euros anskaffningsutgift delas med 110, varvid hennes aktiers anskaffningspris blir 18,18 euro per aktie.

Patricia Placerare har 100 aktier i B, vilkas anskaffningspris är 10 000 euro. B ordnar 2005 en avgiftsbelagd emission, vid vilken aktieägarna mot en gammal aktie får teckna en ny aktie till ett pris av 50 euro. Patricia använder sig av sin teckningsrätt och hennes aktiers antal stiger till 200. Hon har för de nya och gamla aktierna betalat totalt 15 000 euro. När det erlagda beloppet delas med det totala antalet aktier, blir aktiernas anskaffningspris 75 euro per aktie.

Exempel: Outokumpus försäljning av teckningsrätter 2012

Emil Emission ägde aktier i Outokumpu våren 2012, till vilka hänförde sig teckningsrätter som han beslöt att sälja. Han fick för dem vid försäljningen 4 euro per teckningsrätt. Vid beräkningen av överlåtelsevinsten kan Emil som anskaffningsutgift för teckningsrätterna endast utnyttja anskaffningsutgiftsantagandet. Emil hade ägt aktierna under 10 år, varför anskaffningsutgiftsantagandet är 20 procent, dvs. i detta fall 0,80 euro per teckningsrätt. Överlåtelsevinsten blev 3,20 euro per teckningsrätt.

Exempel: Soneras aktieemission 2001

Kalle Konstig deltog i Soneras emission år 2001. Enligt emissionsvillkoren fick man för två gamla aktier teckna en ny aktie.

Från tidigare ägde Kalle 200 aktier i Sonera, vilka han förvärvat 1998 då Sonera listades och aktiepriset var 45 mk. Kalle utnyttjade alla sina teckningsrätter och tecknade 100 nya aktier i Sonera till priset 2,70 euro per aktie. När Kalle i sinom tid säljer dessa aktier, blir han tvungen att välja om han beräknar överlåtelsevinsten vid aktieförsäljningen enligt den verkliga anskaffningsutgiften eller om han utnyttjar anskaffningsutgiftsantagandet.

De vid emissionen tecknade aktiernas verkliga anskaffningsutgift är det som Kalle betalat, 2,70 euro per aktie. I samband med sammanslagningen av Telia och Sonera fick Kalle för de vid emissionen tecknade aktierna 151 aktier, vilkas faktiska anskaffningsutgift erhålls genom att dela anskaffningsutgiften 270 euro med 151. Den verkliga anskaffningsutgiften för aktierna är 1,789 euro. Vid utnyttjandet av anskaffningsutgiftsantagandet beräknas tiden för innehavet av aktierna som tecknades vid 2001 års emission ha börjat redan år 1998, då Kalle förvärvade aktierna, på basis av vilka aktierna tecknades vid emissionen.

Vid aktiepartier som köpts vid flera skilda transaktioner blir man tvungen att räkna ut anskaffningsutgiften för varje inköpt parti separat.

Exempel: Inköp och försäljning i flera transaktioner, FIFO-principen

Albert Aktionär har köpt aktier i bolag Y vid två transaktioner. Första gången 150 aktier till priset av 1 500 euro och andra gången 50 aktier till priset av 375 euro. Vid bolagets emission utan vederlag år 2005 fick Albert för sina 200 aktier 100 aktier gratis. Då han sålde alla sina aktier i bolaget började Albert räkna ut försäljningsvinsten, varvid han var tvungen att räkna ut anskaffningsutgifterna för vardera partiet.

	Den ursprungliga anskaffningsutgif- ten, euro	st.	Antal nya vid fondemis- sion, st.	samman- lagt	anskaffningsut- gift euro
Parti I	1 500	150	75	225	$1\ 500/225 = 6,66$
Parti I	375	50	25	75	$375/75 = 5,00$

I beskattningen utgår man primärt från att det äldsta aktieförvärvet har sålts först (den s.k. FIFO-principen) Såhunda var anskaffningsutgiften för aktierna i Alberts första parti 6,66 euro per aktie och för det andra partiets aktier 5 euro per aktie.

5.2 Split

När ett bolag splittrar upp värdet på sin aktie, det vill säga genomför en så kallad split, förändras antalet aktier. Anskaffningsutgiften fås genom att det ursprungliga anskaffningspriset delas med det nya antalet aktier. Anskaffningstidpunkten för de splittrade aktierna är i beskattningen samma som för de ursprungliga aktierna.

Exempel: Split av Nokias aktier

Nora Nokia köpte i mars 1998 100 aktier i Nokia till ett pris av 5,70 euro per aktie, dvs. hon betalade totalt 570 euro. I april meddelade Nokia om en delning av det nominella värdet så att en aktie blev två, varvid antalet aktier Nora ägde steg till 200. Följande år delades aktien igen i samma förhållande, varvid aktieantalet steg till 400. År 2000 delades aktien i fyra. Nu har Nora 1 600 aktier vars anskaffningspris är sammanlagt 570 euro och 0,36 per aktie.

5.3 Aktiebyte och inlösen

När aktierna erhållits vid ett aktiebyte i enlighet med skattelagarna i samband med en företagsreglering, blir anskaffningstidpunkten och anskaffningsutgiften för de erhållna nya aktierna samma anskaffningspunkt och -utgift som för de gamla aktierna. Om aktieägaren i stället för aktier eller därutöver får en summa pengar, blir han tvungen att för denna del betala skatt på försäljningsvinsten under ifrågasvarande skatteår.

Om aktier byts på annat sätt beskattas bytet för vardera partens del som en försäljning. Försäljningspriset är aktiernas gängse värde vid tidpunkten för bytet.

Exempel: Fusioner inom det nuvarande Nordea

Lars Larsson tecknade i november 1994 vid Kansallis-Osake-Pankkis nyemission 3 000 aktier à 6,40 mark, dvs. för 19 200 mark. År 1995 vid den så kallade KOP-FBF-fusionen byttes aktierna till Meritas aktier i proportionen 3:1 och Lars fick 1 000 aktier i Merita. År 1999 godkände Lars Nordbanken Holdings utbyteserbjudande, vid vilket man för en aktie i Merita fick 1,02 aktier i Nordbanken. Lars fick 1 020 aktier i Nordbanken, sedermera Nordea. Varken fusionen eller aktieutbytet medförde några skattepåföljder för Lars.

När han säljer aktierna i Nordea är deras anskaffningstidpunkt 14.11.1994 och anskaffningspris 18,82 mark, dvs. 3,17 euro per aktie.

Exempel: Aktiebytet mellan Alma Media och Talentum

Tommy Tankfull köpte år 2013 100 aktier i Talentum till priset 1 euro/st. Till följd av Alma Medias utbyteserbjudande hösten 2015 fick Tommy 25 aktier i Alma Media och 70 euro i utbyte mot sina 100 aktier i Talentum. Stängningskursen för Alma Medias aktier var 2,86 euro. Egendomens sammanlagda marknadsvärde var alltså 25 aktier x 2,86 euro/aktie + 70 euro = 141,50 euro. Överlåtelsevinsten för de 100 bortbytta Talentum-aktierna var då 141,50 euro – 100 euro = 41,50 euro. För detta betalade Tommy 30 procent överlåtelsevinstskatt, om det sammanlagda överlåtelsepriset för all egendom som han överlät under skatteåret var minst 1 000 euro.

Anskaffningsutgiften för Tommys aktier i Alma Media är 25 aktier x 2,86 euro/aktie = 71,50 euro.

Exempel: Rautaruukki – SSAB

Kalle Komplex köpte 2.12.2013 100 aktier i Rautaruukki till priset 6,64 euro/st. SSAB AB erbjuder 0,4752 nya aktier i serie A och 1,2131 nya aktier i serie B för varje aktie i Rautaruukki. Kalle får sammanlagt 47 SSAB-aktier i serie A ($100 \times 0,4752 = 47,52$) och sammanlagt 121 SSAB-aktier i serie B ($100 \times 1,2131 = 121,31$).

Fraktionerna av aktierna (0,52 aktier i serie A och 0,31 aktier i serie B) säljs och ger sammanlagt 5,67 euro ($= 0,52 \text{ st.} \times 7,124945 \text{ euro} + 0,31 \text{ st.} \times 6,353881 \text{ euro}$) och av deras överlåtelsepris avdras i beskattningen ett anskaffningsutgiftsantagande på 20 procent, eftersom tiden för ägandet var under 10 år. Den beskattningsbara överlåtelsevinsten för fraktionerna blir därmed $5,67 \text{ euro} - (5,67 \text{ euro} \times 20\%) = 4,54 \text{ euro}$.

De 100 Rautaruukki-aktiernas ursprungliga sammanlagda anskaffningspris på 664 euro delas med det antal hela SSAB-aktier som erhållits vid aktiebytet. Anskaffningspriset för de 47 SSAB-aktierna i serie A är 201,19 euro ($= 664 \text{ euro} \times 30,30 \text{ procent}$) och anskaffningspriset för de 121 SSAB-aktierna i serie B är 462,81 euro ($= 664 \text{ euro} \times 69,70 \text{ procent}$).

Vid försäljningen är anskaffningsutgiften för SSAB:s A-aktier 4,28 euro styck ($= 201,19 \text{ euro}/47 \text{ st.}$), om alla inte säljs samtidigt. Vid försäljningen är anskaffningsutgiften för B-aktierna 3,82 euro ($= 462,81 \text{ euro}/121 \text{ st.}$) per styck. Tidpunkten för anskaffningen av SSAB-aktierna i serie A och B anses vara 2.12.2013, alltså tidpunkten för anskaffningen av de aktier som Kalle hade före aktiebytet.

5.4 Aktier som dividend

Anskaffningsutgiften för aktier som erhållits som dividend är i beskattningen aktiens gängse pris vid tidpunkten för förvärvet. Det totala gängse värdet betraktas som anskaffningspris, även om en del av dividendinkomsten utgör skattefri inkomst. Anskaffningstidpunkten för aktierna är den tidpunkt då man fått dem.

Exempel: Tikkurila-aktier som dividend till ägare av Kemira-aktier

Kemira avskilde Tikkurila till börsen genom att våren 2010 som dividend dela ut aktier i Tikkurila. Med fyra Kemira-aktier fick man en aktie i Tikkurila. Dessutom delade Kemira som kontant dividend ut 0,27 per aktie. Anskaffningspriset i beskattningen av Tikkurilas aktie är den med transaktionsmängderna på den första handelsdagen (30.3.2010) viktade genomsnittliga växelkursen, som är 15,80 euro.

Beata Blom hade 1 000 aktier i Kemira och fick således 250 aktier i Tikkurila och 270 euro i kontant dividend. Beatas skatt på aktierna var sammanlagt 827,12 euro (för en aktie i Tikkurila $250 \times 15,80 \times 19,6 = 774,20$ och som kontant dividend $270 \times 19,6 \text{ procent} = 52,92$).

Beatas kontanta dividend går i sin helhet till förskottsinnehållningen av skatterna på aktierna och återstående 557,12 euro betalar hon som kvarskatt i den slutliga beskattningen.

När Beata i tiderna säljer sina aktier i Tikkurila, fastställs i beskattningen av försäljningsvinsten deras anskaffningstidpunkt till 30.3.2010 och anskaffningspris till 15,80 per aktie. Avskiljandet av Tikkurila inverkar inte på anskaffningspriset och anskaffningstiden för Beata Bloms aktier.

Exempel: Rauma-aktier till UPM-Kymmene ägare 1997 och Metso-aktier till Raumas ägare 1999

UPM-Kymmene betalade i maj 1997 en del av sina dividender med aktier i Rauma. Värdet på Raumas aktie var vid dividendutdelningen 18,35 euro (109,11 mk). När Rauma och Valmet fusionerades 1999 ändrades aktierna till aktier i Metso så att man för en aktie i Rauma fick 1,08917 aktie i Metso.

Sissel Skog hade 100 aktier i Rauma och har nu 108 aktier i Metso. Dessutom fick hon vid fusionen pengar, eftersom antalet inte stannade vid ett heltal. Aktiernas anskaffningspris är totalt 1 835 euro och per aktie 16,99 euro. Ändringen av anskaffningsutgiften för aktierna i Metso efter delningen inom bolaget anges på sidan 36.

5.5 Aktier som bonus

I samband med privatiseringen av statsbolag har privatpersoner erbjudits bonusaktier. I beskattningen anses bonusaktierna vara en rabatt på priset, varvid det ursprungliga anskaffningspriset divideras med det nya priset.

Exempel: Fortum-aktier med Neste-aktier 1995

Elin Energi tecknade år 1995 tusen aktier i Neste till styckepriset 78 mark. Då hon haft aktierna ett år, fick aktieägarna en bonusaktie för innehavet av tio aktier. Antalet aktier som Elin ägde steg till 1 100 aktier. Då Imatran Voima och Neste fusionerades, fick Elin med en Neste-aktie 5,5 Fortumaktier. Efter fusionen hade hon sammanlagt 6 050 aktier.

Elin beslöt att sälja en del av aktierna och började tänka över beskattningen av försäljningsvinsten på sina aktier. Anskaffningsåret var 1995, då hon tecknade aktierna i Neste. Anskaffningspriset för totalantalet aktier är 78 000 mark, som hon då betalade för aktierna i Neste. Då anskaffningspriset delas mellan det sammanlagda antalet tecknade och senare erhållna aktier blir priset för en aktie 12,89 mark, dvs. 2,17 euro.

Elin Energi hade våren 2005 1 000 aktier i Fortum. Till henne betalades som dividend konstant 0,58 euro per aktie. Dessutom fick hon 250 aktier i Neste Oil, vilkas värde var 15 euro per aktie, sammanlagt 3 750 euro.

Värdet på Elins dividender är 4 330 euro (580+3 750), för vilket hon betalade skatt. Anskaffningstiden för de aktier i Neste Oil, som Elin fick som dividend, är april 2005 och anskaffningspriset 15 euro per aktie.

5.6 Vid delning erhållna aktier

Då ett bolag ändras till två eller flera bolag, sker en delning, det vill säga diffusion. Till aktieägarna i bolaget som delas, ges i allmänhet som delningsersättning aktier i det nya bolaget.

För mottagandet av aktier i det nya bolaget blir det inga skattepåföljder för aktieägaren, då delningen genomförs i enlighet med skattelagarna. I beskattningen av försäljningsvinsten anses tiden för innehavet för bägge bolagens aktieägare ha börjat då aktieägaren förvärvat aktierna i bolaget som delades. Det ursprungliga anskaffningspriset delas mellan

aktierna. I allmänhet sänder bolaget ett brev, av vilket delningsförhållandet framgår. Brevet är det skäl att spara för beskattningen.

Exempel: Delningen av Lassila & Tikanoja och Suominen

Lasse Hackspett hade aktier i Lassila & Tikanoja, då man år 2001 beslöt dela bolaget i två bolag. Med en aktie fick man en ny aktie i Lassila & Tikanoja och en aktie i Suominen Abp.

Anskaffningsutgiften för den gamla aktien delas som anskaffningsutgift i det delningsförhållande som föreslagits i delningsplanen så att 71,6 procent av den gamla anskaffningsutgiften övergår till anskaffningsutgift för aktierna i det nya Lassila & Tikanoja och 28,4 procent till anskaffningsutgift för aktien i Suominen Abp.

Lasse hade för de gamla aktierna betalat 12 euro per aktie. Anskaffningsutgiften för hans nya aktier i Lassila & Tikanoja är 8,59 euro och anskaffningsutgiften för aktier i Suominen Abp är 3,41 euro.

Exempel: Delningen av Kone och Cargotec

Henry Hård hade 100 aktier i Kone, då bolaget delades. Han hade för aktierna betalat 6,90 euro per aktie. Henry fick för de ursprungliga aktierna i Kone 100 nya aktier i Kone och 100 aktier i Cargotec. Efter delningen var anskaffningspriset på Henrys aktier i Kone 4,45 euro och på Cargotecs aktier 2,45 euro, eftersom anskaffningsutgiften för de nya aktierna i Kone var 64,5 procent av det delade bolagets ursprungliga anskaffningsutgift och för Cargotecs aktier 35,5 procent.

Exempel: Delningen av Metso och Valmet

Tyra Tjäder hade 108 aktier i Metso, vilkas anskaffningspris är 1 835 euro. Vid den partiella delningen inom Metso Abp delade man till bolagets aktieägare ut aktier i det nya bolaget (Valmet Abp) som uppkom vid delningen 31.12.2013 i förhållande till deras aktieinnehav där det för varje partiellt delad aktie i Metso Abp delades ut en aktie i det nybildade Valmet Abp. Tyra Tjäder har således efter delningen 108 aktier i Metso Abp och 108 aktier i Valmet Abp. Anskaffningsutgiften för en aktie i Metso Abp är 78,80 procent och för en aktie i Valmet Abp 21,20 procent av Metso Abp:s ursprungliga anskaffningsutgift. Tyra Tjäders anskaffningsutgift för aktierna i Metso Abp är således 1 445,98 euro och i Valmet Abp 389,02 euro.

5.7 Fusion

Vid en fusion får aktieägarna i det fusionerade bolaget i allmänhet aktier i det övertagande bolaget, som i beskattningen anses ha erhållits på basis av de gamla aktierna. I beskattningen betraktas detta inte som överlåtelse utan som byte av aktierna till det nya bolagets aktier. Beskattningen skjuts upp till den tidpunkt då aktieägaren överläter de nya aktierna som han eller hon fått i utbyte. Anskaffningsutgiften och tidpunkten för anskaffning av de aktier som aktieägaren fått i utbyte fastställs utgående från utgiften och tidpunkten för anskaffning av aktierna i det fusionerade bolaget. Om fusionsvederlaget betalas ut i pengar är det ändå fråga om överlåtelse.

Exempel: Fusionen av Ahlstrom och Munksjö

Fusionen av Ahlstrom och Munksjö förväntas ske i april 2017. Ahlstrom Abp:s och Munksjö Oyj:s styrelser har avtalat om att de två bolagen ska gå samman genom en absorptionsfusion i enlighet med aktiebolagslagen, där Ahlström fusioneras med Munksjö så att alla Ahlströms tillgångar och skulder överförs till Munksjö utan avveckling. Ahlströms aktieägare får nya aktier i Munksjö som fusionsvederlag i proportion till sitt nuvarande aktieinnehav. Fusionen är skatteneutral om den genomförs i enlighet med bestämmelserna i lagen om beskattning av näringsverksamhet.

5.8 Återbetalning av kapital

Ett bolag kan i stället för dividender återbetala kapital till aktieägaren. Beskattningen av återbetalning av kapital ändrades från ingången av 2014. Om utdelaren är ett börsbolag, beskattas återbetalning av kapital som erhållits från en fond för fritt eget kapital alltid enligt bestämmelserna om dividender. Om utdelaren är ett onoterat bolag är huvudregeln ändå att återbetalningen ska beskattas som dividend. Undantagsvis kan det vara fråga om en överlåtelse, om bolaget återbetalar en kapitalplacering som en aktieägare gjort i bolaget, förutsatt att kapitalplaceringen gjordes för mindre än tio år sedan och att aktieägaren kan presentera en tillförlitlig utredning av ärendet.

Exempel: Återbetalning av kapital som placerats inom de senaste tio åren

Kenneth Kapitalplacerare har gjort en vederlagsfri kapitalplacering på 10 000 i ett aktiebolag som han grundat. Placeringen har bokförts i fonden för placerat fritt eget kapital. Inga andra tillgångar har bokförts i fonden. Bolaget överför vinstmedel på 10 000 euro till fonden för placerat fritt eget kapital genom penningöverföring. Bolaget beslutar att betala ut 10 000 euro från fonden för placerat fritt eget kapital till Kenneth. Hälften av fondens tillgångar har fåtts in genom kapitalinvesteringar. Motsvarande andel av den utdelning som Kenneth fått, dvs. 5 000 euro, betraktas i beskattningen som överlåtelse och resten (5 000 euro) som dividend.

5.9 Konvertibla skuldebrevs- och optionslån

Konvertibla skuldebrev kan i enlighet med lånevillkoren bytas ut till aktier. Utbytet utlöser ännu inte beskattning av försäljningsvinsten. Vid försäljningen av aktierna anses deras teckningstidpunkt vara samma som det konvertibla skuldebrevets och aktiens anskaffningspris det konvertibla skuldebrevets och aktiens sammanlagda teckningspris.

Till ett optionslån hänför sig optionsbevis, som på vissa villkor berättigar till teckning av nya aktier i bolaget. Skuldebrevet och optionsbevisen kan säljas separat. När man gör så anses anskaffningsutgiften för optionslånets skuldebrev vara lånets gängse värde vid emissionstidpunkten. För optionsbevisets del kan man också utnyttja anskaffningsutgiftantagandet. Anskaffningstidpunkten för aktier som förvärvats med optionsbevis är den samma som anskaffningstidpunkten för optionsbeviset.

5.10 Optioner erhållna som kund

Om ett företag till sina kunder utan vederlag delar ut rättigheter, dvs. optioner att teckna aktier i bolaget, såsom Stockman har gjort, är optionernas anskaffningspris 0.

När aktierna som tecknats med optioner säljs, är deras anskaffningspris det pris som betalats för aktierna och anskaffningstiden aktiens bindande teckningstid.

5.11 Tjänsteoptioner

Tjänsteoptioner, det vill säga en på ett arbetsförhållande grundad rätt att teckna eller få aktier till ett lägre pris än gängse, beskattas som förvärvsinkomst. Skatten betalas för det år, då optionen utnyttjas eller säljs. Utnyttjandet av optionen jämföras med att teckna målakter för optionen. Den fördel som optionen medför adderas till förvärvsinkomsterna för ifrågasvarande år, och marginalskatteprocenten avgör skattebeloppet.

Exempel: Teckning av aktier på grundval av tjänsteoptioner

Jeppes fick 10 000 tjänsteoptioner av sin arbetsgivare år 2012. Optionerna gav honom rätt att år 2015 teckna, alltså köpa, aktier i bolaget till priset 1 euro per aktie. Vid tidpunkten för beviljandet år 2012 var kursen för bolagets aktier 0,80 euro.

31.3.2015 var kursen för bolagets aktier 1,50 euro. Jeppe använde sina optioner. Han köpte 10 000 aktier till priset 10 000 euro. Aktiernas marknadsvärde var 15 000 euro (10 000 x 1,50).

År 2015 betalade Jeppe förvärvsinkomstskatt för optionerna enligt följande:

Fördel: (1,50 euro/aktie – 1 euro/aktie) x 10 000 aktier = 5 000 euro

Jeppes förvärvsinkomstskatteprocent var 40 procent. På 5 000 euro betalade han alltså 2 000 euro i skatt.

Jeppe sålde aktierna år 2017. Bolagets aktiekurs var vid tidpunkten för försäljningen 2 euro. Försäljningspriset för 10 000 aktier var alltså 20 000 euro.

Jeppe betalade kapitalinkomstskatt enligt följande:

(2 euro – 1,50 euro) x 10 000 euro x 30% = 1 500 euro

5.12 Personalemission

Rätten hos ett företags arbetstagare att teckna aktier till ett lägre värde än gängse beskattas som förvärvsinkomst, om rabatten är mer än 10 procent av aktiens eller andelens gängse pris. Förmånen beskattas emellertid oberoende av beloppet, såvida majoriteten av personalen inte kan utnyttja förmånen.

6 Beskattning av gåva och arv

Staten uppbär skatt på arv och gåva enligt arvs- och gåvoskatteskalen (se skatteskalorna i slutet av guiden). Beskattningen tillämpas i allmänhet på alla som är bosatta i Finland oberoende av orten, där egendomen finns.

Den nedre gränsen för skattepliktig gåva är 5 000 euro och den nedre gränsen för ett skattepliktigt arv är 20 000 euro. I beskattningen av arv och gåva finns två skatteklasser, i vilka tillämpas olika skatteskalor. Till skatteklass I hör äkta maka/make och släktingar i rakt upp- eller nedstigande led. Till skatteklass II hör övriga släktingar och personer utanför släkten och familjen.

Gåvor som givits under tre års tid räknas samman och skattens storlek fastställs enligt den sammanräknade summan.

Ur beskattningssynvinkel är det skäl att i ett gåvobrev klart ange att det inte är fråga om förskottsarv. Förskottsarv räknas nämligen utan tidsbegränsning samman med arvsandelen, vilket på grund av den progressiva skatteskalen höjer den skatt som betalas för det slutliga arvet. Bägge makarna kan var för sig ge gåvor till sina barn och deras efterkommande liksom också till vem som helst. Beskattningsvärdet på värdepappersgåvor baserar sig på deras gängse värde.

Vid handel som har karaktären av gåva bör gåvoskatt betalas, om köpesumman eller annat vederlag är högst tre fjärdedelar av det gängse värdet. Såvida underpriset överstiger den tillåtna fjärdedels rabatten, beskattas hela skillnaden mellan det gängse värdet och köpeskillingen som gåva.

Då man ger en gåva är det bra att komma ihåg att det i allmänhet inte lönar sig att sälja egendom, som fåtts i gåva, innan minst ett år förflutit sedan gåvan erhöles. Efter ett ettårigt innehav kan från egendomens försäljningspris avdras anskaffningsutgiften, dvs. egendomens värde vid gåvotiden. Exempelvis i samband med försäljningen av aktier som ägts länge kan detta innebära stora skattebesparingar.

Om gåvomottagaren säljer aktierna före ettårsgränsen, blir det anskaffningspris som ska avdras från försäljningspriset antingen den anskaffningsutgift som gåvogivaren i tiderna betalade eller ett 20 procents anskaffningsutgiftsantagande. Då blir gåvomottagaren således tvungen att betala skatt på försäljningsvinst för den värdestegring som ägt rum under tiden för gåvogivarens innehav. (Se exemplen på värderingsbestämmelserna i kapitlet Uträkningen av försäljningsvinst i specialfall).

6.1 Gåva

Som anskaffningsutgift för egendom erhållen som gåva kan värdet vid gåvotillfället enligt gåvobeskattningen eller anskaffningsutgiftsantagandet avdras.

Om gåvan emellertid säljs innan minst ett år förflutit från mottagandet blir anskaffningsutgiften det belopp som gåvogivaren i tiderna betalade för egendomen eller alternativt kan 20 procent avdras som anskaffningsutgiftsantagande. Gåvomottagaren blir således vid ett innehav under ett år tvungen att betala skatt på den värdestegring som skett under

ägandetiden för gåvogivaren. Syftet med bestämmelsen är att förhindra att beskattningen av överlåtelsevinsten för en egendom kringgås genom att utnyttjas interimistiskt som gåva före försäljningen av egendomen. Om gåvomottagaren har betalat gåvoskatt för sin gåva, kan han få ändring genom att yrka på rättelse. Gåvans värde korrigeras genom att den påförda skatten på överlåtelsevinsten avdras från egendomens värde i inkomstbeskattningen. Från egendomens värde avdras emellertid högst det skattebelopp som hade fastställts för överlåtelsevinsten, om överlåtelsepriset hade varit det i gåvobeskattningen utnyttjade beskattningsvärdet.

Exempel: Försäljning av gåva

Bosse Begåvning fick av sin farmor placeringsfondandelar, vilkas värde i gåvobeskattningen var 15 000 euro. Bosse sålde sin andel efter två år för 17 000 euro utan kostnader. Han fick vinst 2 000 euro, för vilket han betalade i skatt 600 euro.

Exempel: Bortskänkning och senare försäljning av förlustbringande aktier

Minna Mönster skänkte sin dotter Tina förlustbringande aktier. Minna hade köpt dem för 10 000 euro och deras värde var på gåvodagen 8 000 euro. Tina betalade gåvoskatt för aktierna, som uträknas enligt deras värde på gåvodagen, dvs. 8 000 euro. I gåvoskatt uppbärs 340 euro. Tina besluter sig för att sälja aktierna efter mindre än ett år efter mottagandet av gåvan, när deras värde stigit till 9 000 euro. Som anskaffningsutgift utnyttjar Tina det pris som Minna i tiderna betalade för aktierna (10 000 euro), varvid Tina får en försäljningsförlust på 1 000 euro (10 000 – 9 000). Om Tina samma år eller under tre följande år får försäljningsvinster kan hon utnyttja förlusten. Skatteförmånen för förlusten är 300 euro (30 procent). Om det hade varit fråga om en försäljning som ägde rum 2016, skulle förlusten ha kunnat avdras också från andra kapitalinkomster än överlåtelsevinster.

Exempel: Rättelse av gåvobeskattning

Birgit Begåvning fick av sin far en aktiepost på 85 000 euro i april 2016. Fadern hade betalat 15 000 euro för aktierna. Birgit blev beskattad i gåvoskatt för aktierna för 9 670 euro. Birgit sålde aktierna i januari 2017 och fick för dem 100 000 euro. Överlåtelsevinsten för Birgits del efter avdrag av anskaffningsutgiftsantagandet på 20 procent blev 80 000 euro, av vilket i överlåtelsskatt utgår 26 000 euro.

Försäljningspris 100 000 euro

(Priset som fadern betalat* -15 000 euroa)

Anskaffningsutgiftsantagandet -20 000 euro

Överlåtelsevinst 80 000 euro

Skatt 30 % x 30 000 + 34 % x 50 000 = 26 000 euro

*utnyttjas inte, eftersom anskaffningsutgiftsantagandet är större

Birgit Begåvning yrkade på rättelse av sin gåvobeskattnings. Gåvobeskattningen korrigeras antingen så, att från gåvobeskattningsvärdet, dvs. 85 000 euro avdras den påförda skatten på överlåtelsevinsten eller det skattebelopp som fastställts för Birgit om överlåtelsepriset hade varit gåvobeskattningsvärdet. Om överlåtelsepriset hade varit gåvobeskattningsvärdet 85 000 euro, skulle överlåtelsevinstens belopp med utnyttjande av 20 procents anskaffningsutgiftsantagande vara:

$$85\,000 - (20\% \times 85\,000) = 68\,000$$

$$0,30 \times 30\,000 + 0,34 \times 38\,000 = 21\,920 \text{ euro}$$

Eftersom den i verkligheten betalade överlåtelsevinsten var större (26 000 euro), avdras från gåvans värde 21 920 euro.

Rättelse av gåvoskatt

<i>Gåvans beskattningsvärde</i>	<i>85 000</i>	
<i>Skatt på överlåtelsevinst</i>	<i>- 21 920</i>	
<i>Gåvans nya värde</i>	<i>63 080</i>	
<i>Gåvoskatt</i>	<i>6 590</i>	<i>(4 770 € + ((63 000-50 000)*0,14))</i>
<i>Erlagd gåvoskatt</i>	<i>- 9 670</i>	
<i>Återbäring</i>	<i>3 080</i>	

Birgits gåvobeskattnings korrigeras enligt ansökan så att från gåvans värde 85 000 euro avdras det ovan uträknade skattebeloppet på överlåtelsevinsten 21 920 euro. Utgående från skillnaden på 63 080 euro uträknas en ny gåvoskatt som är 6 590 euro. Skillnaden mellan den erlagda gåvoskatten på 9 670 euro och den korrigerade gåvoskatten, dvs. 3 080 euro, återbetalas till Birgit.

6.2 Affär med karaktär av gåva

Om överlåtelsepriset underskrider det gängse värdet med 25 procent eller mera, betraktas det som en överlåtelse, vilken har karaktären av gåva. Då kan det således för säljaren uppkomma vinst, även om ingen nominell vinst uppkommit. Detta beror på att vid en överlåtelse som har karaktären av gåva kan endast en del av den verkliga anskaffningsutgiften avdras som anskaffningsutgift.

Exempel: Aktieaffär med karaktär av gåva

Markus Mark köper av sin far aktier till ett värde av 100 000 euro för 20 000 euro. Markus betalar 7 700 euro i gåvoskatt för sin 80 000 euros gåva. Fadern har i tiderna betalat 50 000 euro för aktierna. För fadern uträknas en anskaffningsutgift i förhållandet 20 000/100 000, dvs. en femtedel av anskaffningspriset. Som anskaffningspris fås således 10 000 euro. Fadern får i försäljningsvinst 10 000 euro på det försäljningspris på 20 000 euro som Markus betalat, och betalar 3 000 euro i skatt.

6.3 Arv

Då en arvinge säljer egendom som han ärvt, uträknas försäljningsvinsten med utnyttjade av det fastställda värdet på egendomen i arvsbeskattningen som anskaffningsutgift. För en nära anhörig är arvsskatten fördelaktigare än kapitalskatten.

Om arvingen säljer den ärvda egendomen genast efter arvskiftet, är anskaffningsutgiften värdet på dödsdagen (det vill säga värdet som använts vid arvsbeskattningen). Om arvingen säljer arvet efter ett innehav som är under ett år är anskaffningsutgiften då också värdet på dödsdagen.

Exempel: Arv och försäljning av fondandelar

Allan Arvtagare fick av sin farfar placeringsfondandelar, vilkas värde på dödsdagen var 25 000 euro. Även om fondandelarnas värde stigit något vid tidpunkten för bouppteckningen, antecknas värdet för fondandelarna vid bouppteckningen till dödsdagens kurs. Även i arvsbeskattningen fastställs värdena på dessa andelar i enlighet med bouppteckningen till 25 000 euro.

Efter två år säljer Allan placeringsfondandelarna som han ärvt för 30 000 euro. För honom uppkommer en försäljningsvinst om 5 000 euro, för vilken han betalar 1 500 euro i försäljningsvinstskatt.

6.4 Deklaration av gåva

Den som tagit emot en gåva ska inom tre månader från tidpunkten då gåvan erhöles lämna en gåvodeklaration till gåvogivarens skattebyrå. Blanketter fås på skattebyråerna och i Skatteförvaltningens webbtjänst på www.vero.fi. Uppgift behöver inte lämnas om gåvan är skattefri, det vill säga under 5 000 euro. Deklarationen måste emellertid göras om man av samma givare inom tre år får flera gåvor, vilkas värde sammanlagt överstiger gränsen för skattefrihet för gåva.

Någon gång kan det vara skäl att anmäla en gåva till skattemyndigheten, även om den understiger gränsen för skattefrihet, eftersom man då får ett i gåvobeskattningen fastställt värde på egendomen.

Om gåvodeklaration inte gjorts kan från försäljningspriset avdras gängse värde, om detta entydigt kan fastställas, Exempelvis gängse värdet på börsaktier och fondandelar kan entydigt fastställas även i efterhand.

Gåvor inom familjen ska anmälas till magistraten för att binda gåvogivarens borgenärer. Anmälningsskyldigheten gäller inte sedvanliga gåvor.

6.5 Besittningsrätt

Arvs- eller gåvoskatt upp bärs inte på besittningsrätt erhållen genom testamente eller gåva. Med besittningsrätt kan man minska skattebeloppet på arv och gåva (se följande kapitel).

7 Skatteplanering

Beskattningen är av stor betydelse för den slutliga avkastningen av en placering. Med hjälp av skatteplanering kan nettointkomsten ökas.

Det är alltid skäl att komma ihåg en skatteplanering på förhand och gärna assisterad av en sakkunnig. Även om det i beskattningen finns många tumregler, är det i sista hand fråga om en tolkning av lagarna.

Det är skäl att betrakta beskattningens roll vid placeringsbesluten som begränsad. Enbart ur beskattningens synvinkel skulle det löna sig att exempelvis köpa aktier dyrt och sälja dem billigt för att skatten på försäljningsvinsten ska bli låg. Men sällan vill placeraren köpa dyrt och sälja billigt.

Dessutom är det skäl att komma ihåg att kringgående av skatt är förbjudet. Med kringgående av skatt avses konstgjorda arrangemang som vidtas endast för att undvika eller minimera skatterna.

7.1 Tidpunkten för transaktioner

I beskattningen är tidpunkterna för förvärv och försäljning av egendom avgörande, eftersom de inverkar på hur de försäljningsvinster och -förluster av transaktionerna beräknas.

För beskattningen är det viktigt att spara kvitton, av vilka egendomens anskaffningstidpunkt och anskaffningspris framgår. Det är också skäl att spara värdeandelskontonas kontoutdrag över värdepapperstransaktioner, emissioner, ändringar i antalet aktier och uppgift om fusioner. Kvitton över placeringsbostäder och iståndsättande av fastigheter kan också vara av betydelse.

7.2 Försäljning med förlust

Att sälja med förlust är rena giftet för placeraren, men alltid kan inte förluster undvikas. Det innebär en lindring att försäljningsförlusterna i beskattningen kan avdras från försäljningsvinster. Från och med år 2016 kan fysiska personers och dödsboms överlåtelseförluster även dras av från andra kapitalinkomster om försäljningsvinster helt eller delvis saknas.

En bra tumregel för försäljning med förlust är att det lönar sig att sälja med förlust då försäljningen av annan egendom skapat skattepliktig vinst.

Exempel: Utnyttjande av avdragsrätten för förluster

Petter Planerare sålde 2014 efter ett drygt års innehav sina aktier i bolaget X, när deras kurs sjunkit med 25 procent och priset sjunkit till 3 750 euro. Petters 1 250 euros försäljningsförlust blev utnyttjad i beskattningen, eftersom han inte hade några försäljningsvinster samma år.

Petter har fortfarande aktier i bolaget Y som han förvärvade för några år sedan. Y:s kurs har stigit med 40 procent, varför Petter beslutar sig för att ta hem vinsterna och samtidigt utnyttja avdragsrätten på gamla förluster.

Petter sålde aktierna i Y för 5 600 euro och försäljningsvinsten var 1 600 euro.

Då från försäljningsvinsten avdras försäljningsförlusten som åsamkades av aktierna i X, minskar Petters försäljningsvinst till 350 euro (1 600-1 250). Petter betalar för försäljningsvinsten i skatt 105 euro (30 procent av 350 euro), då han för skatten utan försäljningsförlusten hade fått betala 480 euro i skatt (30 procent av 1 600 euro).

7.3 Aktiehandel fram och tillbaka

För en aktieplacering kan det vara ändamålsenligt att idka aktiehandel fram och tillbaka, dvs. köpa och sälja samma bolags aktier även med korta intervaller. Genom att sälja med förlust och med hjälp av återköp kan man exempelvis sänka anskaffningspriset på aktierna i portföljen.

Då förlusterna realiserats kan man i beskattningen avdra de vid transaktionen uppkomna förlusterna från försäljningsvinsterna vid andra transaktioner. Handel fram och tillbaka bör emellertid idkas öppet på börsen, eftersom skattemyndigheten annars kan tolka transaktionerna som kringgående av skatt. Därför är det skäl att emellan transaktionerna lämna några dagar, under vilka kursen fritt kan fastställas på marknaden.

7.4 Utdelning av dividend

Dividenden för en aktie sänker i allmänhet tillfälligt börskursen för aktien med dividendens belopp. Om man vid tidpunkten för utdelning av dividend planerar aktieköp, bör man vid tidpunkten beakta skillnaderna mellan dividendinkomst- och överlåtelsevinstbeskattningen:

1. Av privatpersoner uppbärs för dividendinkomst skatt om minst 25,5 procent (av 85 procent 30 procent).
2. Överlåtelsevinstens belopp, dvs. beloppet av skatten på överlåtelsevinsten som riktas på dividenden som utdelas, är vid en skattesats på 30 procent något av följande:
 - a) Vid ett anskaffningsantagande på 40 procent (aktie som ägts minst 10 år) = 18 procent (60 % * 30 %).
 - b) Vid ett anskaffningsantagande på 20 procent (aktie som ägts under 10 år) = 24 procent (80 % * 30 %).
 - c) Vinst som grundar sig på den ursprungliga anskaffningsutgiften = 30 procent

Om aktien säljs före utdelning av dividend, erhålls ingen dividend men till följd av det förhöjda överlåtelsepriset tillämpas ett av de ovan nämnda tre skattetrycken på överlåtelsevinsten. Om en aktie däremot säljs först efter utdelningen av dividend, minskar överlåtelsevinsten med beloppet av den utdelade dividenden men dividendinkomsten beskattas med skattetrycket på 25,5 procent.

7.5 Gåvor i små poster

Vid delning av arv och givande av gåva kan skatteplanering ske på lång sikt. Gåvor kan ges i sådana poster att ingen gåvoskatt upp bärs överhuvudtaget eller mycket litet.

Gåvor under 5 000 euro är skattefria. För skattefriheten gäller en tre års regel, det vill säga gåvor av samma gåvogivare under tre års tid till samma gåvomottagare räknas samman. Den stipulerade tiden om tre år fastställs på grundval av de verkliga tidpunkterna för gåvorna.

Det är också skäl att planera tidpunkten för gåvorna så, att gåvomottagaren inte blir tvungen att sälja gåvorna innan minst ett år förflutit efter mottagandet (se Beräkning av försäljningsvinst i specialfall).

Exempel: Uppdelning av gåva i flera poster

För en gåva om 20 000 euro i skatteklass I är skatten 1 300 euro, men för en 5 000 euros gåva 100 euro, dvs. om man ger gåvan i fyra poster sjunker gåvoskatten till sammanlagt 400 euro. Det bör vara minst tre år mellan gåvorna.

7.6 Arv direkt till barnbarn

Om förmögenheten ges eller genom testamente överförs till barnbarnen inbesparas arvskatten för en generation. Med ett testamente kan man överföra förmögenhet åt vem som helst genom att avvika från laga arvsföljd. Om den förmögenhet som överförs till testamentmottagaren stannar under den skattefria gränsen om 20 000 euro får denne förmögenheten utan arvsskatt. Genom att testamentera kan man till exempel ge varje barnbarn eller till exempel gudbarn 19 990 euro utan arvsskatt.

Arvingarna kan också själva avstå från sitt arv till förmån för sina efterkommande. Om den som avstår från arvet har flera barn, till vilka arvet överförs, sjunker också skattens totalbelopp, då antalet arvingar ökar.

Beskattningen av försäljningsvinsten av en egen bostad i dödsboet kan ofta minskas genom att avvittringen görs så att bostaden överförs i dess helhet i änkans/änklingens namn före försäljning. Han/hon får därigenom också för den avlidnas del räkna sig till godo dennas anskaffningstidpunkt och -pris samt på detta sätt i allmänhet också skattefrihet på grund av att han/hon bott i bostaden i två år under tiden för innehavet. I annat fall gäller nämligen skattefriheten endast änkans/änklingens andel, om arvingarna inte bott i bostaden minst två år efter arvlåtarens död.

Exempel: Att avstå från arv till förmån för barn

Martin Man efterlämnade vid sin död en förmögenhet på 300 000 euro. Han hade en dotter och en son, vilka båda var tvungna att för sin andel på 150 000 euro betala 15 200 euro i arvskatt. Dottern Nora Noga beslutar sig för att avstå från sitt arv till förmån för sina tre barn. Nora Noga betalar inte arvsskatt. Arvsandelen för vart och ett av barnen var 50 000 euro, på vilket arvsskatten var 2 500 euro, dvs. sammanlagt 7 500 euro.

7.7 Besittningsrätt

Med besittningsrätt kan arv- och gåvoskattens belopp minskas. Besittningsrättens innehavare får rätten till avkastningen av egendomen och betalar utgifterna för dess underhåll. Om besittningsrätten uppkommit med stöd av lag eller testamente, kan ifrågavarande egendom inte utmätas för ägarens skuld.

Beloppet för barnens arvsskatter minskar märkbart genom att makarna gör upp ett inbördes besittningsrättstestamente. Ett inbördes äganderättstestamente kan tas emot som enbart ett besittningsrättstestamente, varvid skattepåföljderna är de samma som om testamentet ursprungligen uppgjorts som ett inbördes besittningsrättstestamente. Också värdepapper kan ges i gåva så att gåvogivaren behåller rätten till avkastningen.

Den i gåvobrevet förbehållna livstids besittnings- eller nyttjanderätten sänker mottagarens gåvoskatt. Lindringen är desto större ju yngre gåvogivaren är. Man bör emellertid observera att den som förbehåller sig en besittnings- och avkastningsrätt i allmänhet fortsättningsvis beskattas för avkastningen av den givna egendomen i inkomstbeskattningen och för värdet i fastighetsbeskattningen.

Årsvärdet på en besittningsrätt, dvs. andelen av det gängse värdet beror på egendomens art. Värdet på beskattningen på årsnivå för en bostad är i allmänhet 5 procent och för en fritidsbostad 3 procent. Övrig egendom värderas enligt den verkliga årsinkomsten, till exempel enligt den genomsnittliga dividendinkomsten. Förbehållet på livstid beaktas enligt åldern på den som äger besittningsrätten enligt följande:

Besittningsrättsinnehavarens ålder	Talet med vilket årsinkomstbeloppet multipliceras
under 44	12
44–52	11
53–58	10
59–63	9
64–68	8
69–72	7
73–76	6
77–81	5
82–86	4
87–91	3
över 92	2

Exempel: Gåva av en sommarstuga

Paret Stugman skänker en sommarstuga till sina tre barn, men förbehåller sig nyttjande- och besittningsrätten under sin livstid. Sommarbostadens gängse värde är 60 000 euro. Makarna Stugman är 55 år. Besittningsrättens värde på årsnivå är tre procent och ålderskoefficienten 10, varvid gåvoskatten efter 30 procents avdrag fastställs till 42 000 euro. Samtliga barn får såväl av far som av mor en gåva värd 7 000 euro, varvid var och en av dem i gåvoskatt betalar 2 x 260 euro, dvs. 520 euro. Fördelen med besittningsrätten är 480 euro per förmånstagare.

7.8 Besittningsrätten upphör

När besittningsrätten upphör i och med att besittningsrättens innehavare dör, får ägaren full ägande- och besittningsrätt till egendomen utan skattepåföljder. Om däremot besittningsrättens innehavare under sin livstid avstår från besittningsrätten avses besittningsrättens dåvarande värde tillfalla egendomens ägare som gåva. I allmänhet förloras besittningsrättens skatteförmån om besittningsrättens egendom säljs eller besittningsrätten på annat sätt avslutas under besittningsrättsinnehavarens livstid.

Exempel: Försäljning av sommarstuga som erhållits som gåva när modern har besittningsrätt
Efter att ha fyllt 65 år har fru Stugman, som blivit änka, slutat åka ut till stugan. Barnen beslutar sig för att sälja sommarbostaden för 180 000 euro. Förutom skatten på överlåtelsevinst ska barnen betala gåvoskatt på besittningsrättens dåvarande värde. Var och ett av de tre barnen betalar 852 euro i gåvoskatt ($(60\,000\text{ €} \times 3\% \times 8 - 5\,000\text{ €}) \times 8\% + 100\text{ €}$). De betalar således mera i gåvoskatt än vad innehållandet av besittningsrätten på sin tid sänkte gåvoskatten.

7.9. Kapitalinkomster och studiestöd

FPA beaktar vid studiestödets inkomstkontroll personens alla beskattningsbara inkomster enligt inkomstskattelagen, det vill säga kapitalinkomsterna beaktas utöver förvärvsinkomsterna. Skatteförvaltningen anmäler uppgifterna om beskattningsbara inkomster direkt till FPA. Inkomsterna beaktas i huvudsak till sitt bruttobelopp men FPA beaktar de avdrag som görs för kapitalinkomsterna på samma sätt som Skatteförvaltningen, med undantag för överlåtelseförluster, om det har krävts att avdragen ska göras vid beskattningen av den beskattningsbara inkomsten. Om överlåtelsevinsterna understiger 1 000 euro om året beaktas de inte i FPA:s inkomstkontroll.

I studiestödets inkomstkontroll beaktas inte gåvor eller arv som omfattas av arvs- och gåvoskatt, ränteintäkter för insättningar (om de omfattas av källskatt), ersättningar eller vinster som omfattas av lotteriskatten, ersättningar för utgifter, dagtraktamenten som betalas för arbetsresor, odelade dödsboms inkomster eller skatteåterbäringar.

Exempel: En studerande säljer aktier för vilket överlåtelsevinster uppkommer

Den studerande köper aktier för 1 500 euro med sommarjobbslönen. Hen säljer de inköpta aktierna senare under läsåret för 2 600 euro. Överlåtelsevinsten blir 1 100 euro (2 600 euro - 1 500 euro). Av detta dras 20 euro av så den inkomst som anmäls till FPA:s inkomstkontroll blir 1 080 euro

Exempel: Aktieförsäljning med vinst respektive förlust

Stefan Student säljer bolaget A:s aktier för 5 000 euro. Stefan köpte aktierna för 3 000 euro för två år sedan. I FPA:s inkomstkontroll räknas transaktionen som en inkomst på 2 000 euro för Stefan.

Om Stefan samtidigt säljer bolag B:s aktier som han köpt för 5 000 euro till ett pris på 4 000 euro, anser FPA fortfarande att Stefan fått en inkomst på 2 000 euro, eftersom överlåtelseförlusten inte beaktas vid inkomstkontrollen.

8 Beskattning av placeringar i utlandet

En i Finland bosatt allmänt skatteskyldig person är skyldig att betala skatt i Finland också på försäljningsvinster som erhållits från utlandet. Skatten uträknas på samma sätt som för en inhemsk försäljningsvinst och skatten utgör 30 eller 34 procent på vinsten.

Finland har avtal med många länder för att undvika dubbelbeskattning. I skatteavtalen har det i allmänhet överenskommit att försäljningsvinsten på värdepapper beskattas endast av den stat, där den skatteskyldiga bor, dvs. Finland beskattar dem som är bosatta i Finland. På motsvarande sätt betalar en person som är bosatt utomlands oftast skatten på försäljningsvinst i landet där han bor.

I fråga om försäljningsvinster av fastigheter har också landet, där fastigheten är belägen, ofta beskattningsrätt. I många skatteavtal jämsställs en bostadsaktie med en fastighet. Då en person är tvungen att betala skatt också utomlands, gottskrivs skatten i Finland. Hur beskattningsrätten fördelar sig mellan länderna bör alltid kontrolleras i skatteavtalet mellan landet där egendomen är belägen och Finland.

Skattedeklarationen ska kompletteras med avkastningen av utländska placeringar och för dem erlagda skatter. Beskattaren får inte direkt uppgift om dem på samma sätt som om inhemska inkomster.

Finland beskattar alla i Finland bosatta för all avkastning från utländska placeringar, om inte ett skatteavtal mellan Finland och ifrågavarande stat utgör ett hinder. Om skatt betalats i utlandet, gottgörs den i Finland enligt bestämmelserna i lagen och skatteavtalet. Erhållandet av gottgörelsen förutsätter i allmänhet en utredning om den skatt som betalats i utlandet. Gottgörelsen sker för samma slag av inkomster för vilken skatt ska betalas i Finland.

Utomlands erhållen ränteinkomst är skattepliktig kapitalinkomst oberoende av om medlen tas hem till Finland eller inte. I många stater uppbärs ingen skatt i ursprungslandet på räntor som betalats till utlandet. Eftersom utländska ränteinkomster är beskattningsbar kapitalinkomst, kan från dem avdras kostnader för förvärvande av kapitalinkomst, vilket inte är fallet med inhemska, källskatt underkastade ränteinkomster.

Dividend från ett utländskt börsbolag är i sin helhet eller delvis skattepliktig kapitalinkomst i Finland (dividender från börsbolag i ett EU-land beskattas på samma sätt som dividender som utdelas av finska börsbolag). Enligt de flesta skatteavtal som Finland ingått uppbärs utomlands en källskatt på 15 procent. På motsvarande sätt uppbärs av utomlands boende och skatteskyldiga där för dividender utbetalade från Finland oftast en källskatt på 15 procent. Dylika avtal har Finland med bland annat de övriga nordiska länderna och Estland.

Avkastningen av en utländsk placeringsfond är i Finland beskattningsbar kapitalinkomst. För avkastning som betalas från Finland till utlandet uppbärs i allmänhet källskatt.

Uppbärandet av källskatt beror på lagstiftningen i fondbolagets hemland och på ett eventuellt skatteavtal med Finland.

Vinsten av en försäljning av en utländsk aktie beskattas i Finland, om den skatteskyldiga är fast bosatt i Finland.

Exempel: Dividendinkomster från Sverige

Albert Aktieägare får 1 000 euro i dividend från Nordea. Sverige uppbär av honom en källskatt på 15 procent, som gottgörs i Finland, då källskatten som Sverige uppburit tas upp i Albert Aktieägares skattedeclaration. Finland beskattar 25,5 procent av dividendinkomsten.

<i>Skatt i Finland</i>	<i>255 euro</i>
<i>Källskatt i Sverige</i>	<i>-150 euro</i>
<i>Albert ska till Finland betala</i>	<i>105 euro</i>

9 Skatteskalorna 2018

9.1 Skatteskalor för skatt på arv och gåva

Mottagarna av arv och gåva indelas i två skatteklasser.

Till klass I hör äkta maka/make, arvingar i rakt uppstigande eller nedstigande led, arvingar till maka/make i rakt nedstigande led. Samboende jämställs med äkta makar, om de tidigare varit gifta eller har eller har haft ett gemensamt barn. Sambo ärver sin döda maka eller make endast på basis av testamente. Till skatteklass II hör övriga släktingar och personer utanför släkten och familjen.

Skatteskala för arvsskatt **klass I**

Värde på den skattepliktiga andelen, euro	Skatt vid nedre gränsen, euro	Skatt för den överstigande delen, procent
20 000–40 000	100	7
40 000–60 000	1 500	10
60 000–200 000	3 500	13
200 000–1 000 000	21 700	16
1 000 000–	149 700	19

Från den beskattningsbara arvsandelen får avdras:

- Makas/makes avdrag 90 000 euro.
- Minderårigs avdrag (under 18 år) 60 000 euro.

Skatteskala för arvsskatt **klass II**

Värde på den skattepliktiga andelen, euro	Skatt vid nedre gränsen, euro	Skatt för den överstigande delen, procent
20 000–40 000	100	19
40 000–60 000	3 900	25
60 000–200 000	8 900	29
200 000–1 000 000	49 500	31
1 000 000–	297 500	33

Skatteskala för gåvoskatt klass I

Värde på den skattepliktiga andelen, euro	Skatt vid nedre gränsen, euro	Skatt för den överstigande delen, procent
5 000–25 000	100	8
25 000–55 000	1 700	10
55 000–200 000	4 700	12
200 000–1 000 000	22 100	15
1 000 000–	142 100	17

Skatteskala för gåvoskatt klass II

Värde på den skattepliktiga andelen, euro	Skatt vid nedre gränsen, euro	Skatt för den överstigande delen, procent
5 000–25 000	100	19
25 000–55 000	3 900	25
55 000–200 000	11 400	29
200 000–1 000 000	53 450	31
1 000 000–	301 450	33

(Källor: Skatteförvaltningen, finansministeriet, social- och hälsovårdsministeriet)

10 Ordlista

Aktie

En andel av ett bolags aktiekapital. Aktien medför rätt bland annat till bolagets vinstutdelning, förtursrätt vid nyemission och rätt att delta i bolagsstämman.

Aktiedeposition

Tidsbegränsad deposition, vars avkastning beror på aktiernas kursutveckling.

Aktieemission

Ett aktiebolag ger ut nya aktier eller aktier som bolaget äger till aktieägarna. Aktieemissionen kan också riktas till någon annan part än aktieägarna. Aktieemissionen kan vara mot vederlag eller vederlagsfri.

Aktiens matematiska värde

Bolagets nettoförmögenhet (tillgångar - skulder) delat med antalet aktier i omlopp.

Anskaffningsutgift

Avdrag som i beskattningen av försäljning eller överlåtelse görs från försäljningspriset, omfattar till exempel anskaffningspriset, dvs. inköpspriset, utgifterna för köp och försäljning samt överlåtelseskatten.

Anskaffningsutgiftsantagandet

Ett alternativt avdrag till den verkliga anskaffningsutgiften och omkostnaderna i beskattningen av försäljningsvinster, dvs. överlåtelsevinster på egendom.

Avkastningsandel

Avkastning som en placeringsfond årligen delar ut till sina andelsägare.

Beskattningsvärde

Det värde som fastställts för egendom under skatteåret enligt lagen om värdering av tillgångar för beskattningen.

Börsbolag

Ett listat bolag. Ett bolag med vars aktier handel idkas på börsen. Noterat bolag.

Dividend

Den vinstandel ett bolag utdelar till sina aktieägare.

EES-området

Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, som omfattar EU:s medlemsstater samt Island, Norge och Liechtenstein.

Emission

Försäljning av aktier eller masskuldebrev till allmänheten.

FIFO-principen

Principen first in, first out innebär att om inte ordningsföljden av vid olika tidpunkter anskaffade innehav av samma slags egendom inte kan fastställas, anses egendomen ha sålts i den ordning som den förvärvats.

Fondemission

En emission, där aktieägarna får nya aktier vederlagsfritt.

Försäljningsvinst (eller -förlust)

Överlåtelsevinst (eller -förlust). Skillnaden mellan försäljningspriset och de verkliga anskaffningsutgifterna eller anskaffningsutgiftsantagandet av egendom.

Gångse pris

Marknadspris.

I Finland allmänt skatteskyldig

En person, som under skatteåret varit bosatt i Finland. Personen anses vara bosatt i Finland, om han har sin stadigvarande bostad och hemvist här eller om hon/han vistas här över sex månader i följd. En finsk medborgare är allmänt skatteskyldig i Finland efter flyttning utomlands fortfarande under flyttningsåret och de tre följande åren, om han/hon inte visar, att han/hon inte längre har någon väsentlig anknytning till Finland.

Inlösningspris

Exempelvis det pris som betalas till ägaren vid inlösen av en andel i en placeringsfond.

Kapitalinkomst

Inkomst av placerat kapital, till exempel dividender, hyror, placeringsfondernas avkastningsandelar och utländska räntor.

Konvertibelt skuldebrev

Ett av ett aktiebolag emitterat skuldebrev, som enligt lånevillkoren kan konverteras till aktier.

Kvarskatt

En skatt som ska betalas i efterhand, när den skatt som fastställts i den slutliga beskattningen är större än den skatt som påförts i förskottsutskottet.

Källskatt på ränteinkomst

En slutlig skatt som uppbärs på ränteinkomster i hemlandet, exempelvis räntor på depositioner och masskuldebrev.

Källskatt

En slutlig skatt som uppbärs vid källan för inkomsten, t.ex. skatt på avkastning som betalas till utlandet.

Legat

Specialtestamente, med vilket arvlåtaren bestämmer om en viss del av sin förmögenhet eller en viss summa till förmån för någon. Mottagaren av ett specialtestamente är inte aktionär i dödsboet enbart på grund av sin ställning som mottagare av ett specialtestamente.

Ls-besparingar

Till ett Ls-konto överförda pengar, som vidareplaceras från kontot i depositioner, aktier, fondandelar och/eller ränteplaceringar.

Listat bolag

Ett bolag med vars aktier handel idkas på börsen. Noterat bolag.

Ls-konto

Ett konto för bundet långsiktigt pensionssparande. Sparandet på ett Ls-konto stöds med skattelättnader, men de sparade medlen och avkastningarna av dem beskattas när de vid uppnådd pensionsålder lyfts.

Marginalskatt

Den skatt som uppbärs för tilläggsinkomst.

Masskuldebrevslån

Ett lån, som en sammanslutning upptar av allmänheten och som fördelar sig på flera masskuldebrev. Masslån.

Nyemission

Avgiftsbelagd emission.

Onoterat bolag

Ett företag som inte noterats på börsen, det vill säga dess aktier är inte föremål för offentlig handel på en reglerad marknad.

Option

Ett avtal, som medför rätt, men inte skyldighet att köpa eller sälja den förmån som utgör objekt för förmånen vid en viss tidpunkt till ett på förhand avtalat pris. Förmånen kan exempelvis vara en aktie eller ett index.

Optionsbevis

Teckningsrätt som berättigar till teckning av aktier på vissa villkor och under viss tid.

Optionslån

Ett masskuldebrev till vilket hör optionsbevis som berättigar till teckning av aktier.

Placeringsfond

En av aktier och andra värdepapper bestående fond, som ägs av de personer och sammanslutningar som placerat medel i fonden.

Premie

Prisskillnaden mellan priset på ett jämförbart värdepapper och det högre pris som betalats till emittenten för en option.

Progression

Den skatteökning som gradvis följer med ökad inkomst och som är desto större ju högre inkomsterna är.

Ren förvärvsinkomst

Förvärvsinkomst, från vilken naturliga avdrag, dvs. resor till och från arbetsplatsen, medlemsavgifter till fackföreningar och övriga utgifter för inkomsten förvärvande avdragits.

Skattesats

Skattens andel i procent av de skattepliktiga inkomsterna.

Skatteskala

Progressionsskala vid statens inkomstbeskattning eller beskattning av arv och gåva.

Särskild underskottsgottgörelse

Om de avdragsgilla frivilliga pensionsförsäkringspremierna eller de till Is-kontot överförda besparingarnas belopp är större än det skattepliktiga kapitalskattebeloppet görs avdraget från skatterna på förvärvsinkomst.

Teckning

Köp av aktie och masskuldebrev i samband med en emission, köp av placeringsfondandelar.

Teckningspris

Det pris som betalas för ett värdepapper vid en emission.

Teckningsrätt

Rätten som ansluter sig till att förvärva nya aktier i bolaget.

Termin

Förbindelse att köpa eller sälja förmån som utgör objekt för förbindelsen vid en viss tidpunkt till ett visst pris. Den underliggande förmånen kan vara till exempel en valuta eller ett värdepapper.

Underskottsgottgörelse

Avdrag som görs från skatt på förvärvsinkomst då avdragen från kapitalskatten, till exempel utgifter för inkomstens förvärvande eller avdragsgilla ränteutgifter, överstiger kapitalinkomsterna.

Vinstandel

Avkastningsandel. Avkastning som en placeringsfond årligen delar ut till sina andelsägare.

Värdeandel

Värdepapper i anslutning till ett värdeandelssystem. Värdeandelar ersätter tryckta värdepapper, som aktiebrev och masskuldebrev.

Värdeandelskonto

Placerarens personliga konto, i vilket tecknas dennes aktier per bolag och typer av värdeandelar.

Warrant

Ett värdepapper som medför rätt men inte skyldighet att köpa eller sälja den underliggande egendomen (aktie/index) till ett i emissionsprospektet fastställt pris och vid en fastställd tidpunkt i framtiden eller erhålla en penningprestation. Warranten liknar optionen, men är långvarigare. Under warrantens giltighetstid kan handel idkas med den på börsen på samma sätt som med aktier.

Överkurs

Den del av priset av ett masslån som överstiger det nominella värdet.

Överlåtelseskatt

Skatt som betalas till staten i samband med en överlåtelse av fastighet eller värdepapper mot vederlag och som ersätter stämpelskatten. I handel med fastigheter är skatten 4 procent och i aktiehandel med bostadsbolagsaktier och andra fastighetsbolagsaktier 2 procent (från och med den 1 mars 2013) och i annan aktiehandel utanför börsen 1,6 procent.

Överlåtelsepris

Köpesumman som erhållits från försäljning av egendom.

Överlåtelsevinst (eller -förlust)

Försäljningsvinst (eller -förlust). Skillnaden mellan försäljningspriset och de verkliga anskaffningsutgifterna eller anskaffningsutgiftsantagandet av egendom.

Guiden har utarbetats utifrån i skrivande stund gällande lagar och bestämmelser. Redigeringsarbetet har utförts med omsorg. Börsstiftelsen i Finland ansvarar emellertid inte för placeringsbeslut som fattas på grundval av guiden.

Placerarens skatteguide 2018

**PÖRSSISÄÄTIÖ
BÖRSSTIFTELSEN**

Fabiansgatan 14, 00100 Helsingfors, www.porssisaatio.fi

Denna bok kan beställas via Børsstiftelsens nätbutik www.porssisaatio.fi